

Rozvoj kultury mikroregionu Bílé Karpaty a role neziskových organizací a místních akčních skupin

Bc. Andrea Fibichrová

Diplomová práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Andrea Fibichrová**
Osobní číslo: **M130099**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Rozvoj kultury mikroregionu Bílé Karpaty a role neziskových organizací a místních akčních skupin**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Podejte výklad role kultury v rozvoji venkovských regionů.
- Představte roli MAS a nevládních organizací v rozvoji kultury venkovských regionů.

II. Praktická část

- Analyzujte kulturní infrastrukturu, aktéry a aktivity v mikroregionu Bílé Karpaty.
- Zhodnoťte spolupráci a roli MAS a nevládních organizací v rozvoji místní kultury v mikroregionu Bílé Karpaty.
- Vypracujte strategii rozvoje místní kultury prostřednictvím MAS a nevládních organizací v mikroregionu Bílé Karpaty.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, 199 s. ISBN 978-80-7357-347.

PFLIEGER, Sylvie, Antonella NOYA and Xavier GREFFE. Culture and Local Development. 1st ed. Paříž: OECD Publishing, 2005, 188 p. ISBN 92-6400990-6.

TEEGARDEN, Paige Hull, Denice Rothman HINDEN and Paul STURM. The Nonprofit Organizational Culture Guide: Revealing The Hidden Truths That Impact Performance. 1st ed. San Francisco: John Wiley & Sons, 2010, 200 p. ISBN 978-0-470-89154-4.

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 16. února 2015
Termín odevzdání diplomové práce: 27. dubna 2015

Ve Zlíně dne 16. února 2015

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přípouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 27. 4. 2015

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá rozvojem kultury mikroregionu Bílé Karpaty a popisuje roli místních akčních skupin, neziskových organizací a obcí, jakožto hlavních aktérů v místní kultuře. Cílem práce je analyzovat kulturní infrastrukturu, kulturní památky a akce, a za pomoci kvalitativního výzkumu, formou řízeného rozhovoru, a také pomocí SWOT analýzy zjistit problémové oblasti vztahující se ke kulturnímu rozvoji mikroregionu. Na základě tohoto výzkumu je navržena další strategie rozvoje kultury mikroregionu Bílé Karpaty.

Klíčová slova: mikroregion, kultura, kulturní rozvoj, místní akční skupina, nezisková organizace

ABSTRACT

This thesis is concerned with culture development in region of White Carpathians and describes role of local active groups, non-profit organizations and villages as main actors in local culture. The aim is to analyze the cultural infrastructure, cultural attractions and events, and with the help of qualitative research, a directed interview, and also using SWOT analysis, identify problem areas relevant to the cultural development of the micro. On the basis of this research is designed cultural development strategy for the micro-region of the White Carpathians.

Keywords: micro, culture, cultural development, the local action group, non-profit organizations

Chtěla bych na tomto místě poděkovat panu RNDr. Pavlovi Bednářovi za jeho odborné vedení a cenné připomínky. Dále bych ráda poděkovala všem zástupcům obcí a místních spolků, kteří si našli čas a absolvovali se mnou rozhovor na téma kultury.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 TEORIE MIKROREGIONU	12
1.1 DEFINICE POJMU MIKROREGION	12
1.2 MIKROREGION JAKO FORMA SPOLUPRÁCE OBCÍ	12
1.2.1 Úloha mikroregionu	13
1.3 VYMEZENÍ VENKOVSKÉHO REGIONU	13
2 KULTURA JAKO NÁSTROJ ROZVOJE VENKOVSKÝCH REGIONŮ	14
2.1 DEFINICE POJMU KULTURA	14
2.1.1 Členění kultury	15
2.1.2 Aktéři místní kultury	15
2.2 KULTURA JAKO FAKTOR ROZVOJE	16
2.3 FINANCOVÁNÍ MÍSTNÍ KULTURY	17
2.3.1 Veřejná finanční podpora	18
2.3.2 Soukromá finanční podpora	19
3 VLIV MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN NA KULTURNÍ ROZVOJ	22
3.1 DEFINICE MAS A DŮVOD JEJICH VZNIKU	22
3.1.1 Základní parametry MAS	23
3.1.2 Principy fungování MAS	23
3.1.3 Metoda LEADER	24
3.1.4 Mezisektorové partnerství	26
3.1.5 Organizační struktura	27
3.1.6 Činnost MAS	27
4 VLIV NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ NA KULTURNÍ ROZVOJ	29
4.1 ROLE A FUNKCE NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	29
4.2 VÝZNAM A CÍLE NO	31
4.3 LEGISLATIVA A TYPY NO	32
4.4 VYBRANÉ ÚČETNÍ JEDNOTKY, MUNICIPALNÍ ÚČETNÍ JEDNOTKY	33
4.4.1 Organizační složky	33
4.4.2 ÚSC – obce, kraje	34
4.4.3 Příspěvkové organizace	34
4.5 NO A ZDROJE JEJICH FINANCOVÁNÍ	35
5 ROLE OBCÍ V ROZVOJI MÍSTNÍ KULTURY	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	38
6 VYMEZENÍ A ZÁKLADNÍ SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU BÍLÉ KARPATY	39
6.1 MIKROREGION BÍLÉ KARPATY	39
6.2 MAS VÝCHODNÍ SLOVÁCKO	40
6.3 MAS BOJKOVSKO	41
7 ANALÝZA KULTURNÍ INFRASTRUKTURY	42

7.1	KULTURNÍ PAMÁTKY V OBCÍCH MIKROREGIONU BÍLÉ KARPATY	42
7.2	KULTURNÍ AKCE V OBCÍCH MIKROREGIONU BÍLÉ KARPATY	45
7.2.1	Březová	45
7.2.2	Dolní Němčí	45
7.2.3	Horní Němčí	46
7.2.4	Slavkov	47
7.2.5	Lopeník	48
7.2.6	Starý Hrozenkov	48
7.2.7	Strání – Květná	48
7.2.8	Vápenice	50
7.2.9	Vyškovec	50
7.3	KULTURNÍ INFRASTRUKTURA MIKROREGIONU	57
8	ANALÝZA SPOLUPRÁCE MAS A NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ PŘI ROZVOJI MÍSTNÍ KULTURY	58
8.1	SPOLUPRÁCE V RÁMCI MAS VÝCHODNÍ SLOVÁCKO	59
8.1.1	Realizované projekty MAS Východní Slovácko v oblasti kultury na území mikroregionu Bílé Karpaty	59
8.2	SPOLUPRÁCE V RÁMCI MAS BOJKOVSKO	60
8.2.1	Realizované projekty MAS Bojkovsko na území mikroregionu Bílé Karpaty	61
8.3	VÝZKUM SPOLUPRÁCE MEZI AKTÉRY MÍSTNÍ KULTURY V MIKROREGIONU BÍLÉ KARPATY	61
8.3.1	Seznam respondentů	61
8.3.2	Vyhodnocení odpovědí	61
9	STRATEGIE ROZVOJE MÍSTNÍ KULTURY V MIKROREGIONU BÍLÉ KARPATY	64
9.1	VIZE ROZVOJE KULTURY V MIKROREGIONU BÍLÉ KARPATY	64
9.2	STRATEGICKÉ CÍLE	64
9.3	NÁVRH STRATEGIE NA PODPORU KULTURNÍHO ROZVOJE	66
10	SWOT ANALÝZA KULTURNÍHO PROSTŘEDÍ MIKROREGIONU BÍLÉ KARPATY	71
	ZÁVĚR	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	74
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	79
	SEZNAM OBRÁZKŮ	80
	SEZNAM TABULEK	81
	SEZNAM PŘÍLOH	82

ÚVOD

Mikroregion Bílé Karpaty leží v malebné příhraniční oblasti se Slovenskem v Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, podle které dostal mikroregion svůj název. Celá oblast je známá svými kulturními tradicemi, které v mnoha případech přechází z generace na generaci již po mnoho desítek let, a daří se je proto uchovávat až do dnešní doby.

Kultura může mít mnoho podob a projevů, které provází život každého člověka, a je důležitým prvkem formování identity jednotlivců i celé společnosti.

Důležitou roli v kulturní oblasti každé obce představuje především existence místních zájmových spolků a uskupení, které se významnou mírou podílí na kulturním vyžití obyvatel. Právě tyto subjekty jako jsou fotbalisté, hasiči či zahrádkáři se starají o organizaci např. plesů, hodových zábav nebo dětských karnevalů. Téměř v každé z obcí mikroregionu tak nalezneme bohatou nabídku kulturních akcí, které jsou zaměřeny na konkrétní cílovou skupinu osob. Důležité je v tomto kontextu též aktivní zapojení občanů do pořádání akcí s cílem podpory místní identity lidí.

Kromě neziskových organizací se na vytváření kulturního života podílí také místní akční skupiny, které v optimálním případě spolupracují jak s místními spolky, tak i se samotnými obcemi.

Bohužel v dnešní době zájem lidí o kulturu začíná upadat. Snad je to nedostatkem času, hektickým způsobem života nebo prostě nezájmem lidí o tuto oblast. Je proto nutné kulturní život v obcích udržovat, podporovat a dále rozvíjet, a to již od útlého dětství, neboť kultura není člověku vrozená, ale každý ji na základě svých životních zkušeností získává.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této diplomové práce je analýza kulturní infrastruktury, kulturních akcí a památek v mikroregionu Bílé Karpaty. Dalším bodem je zhodnocení spolupráce a popis rolí MAS a nevládních organizací v rozvoji místní kultury, a následné vypracování strategie jejího rozvoje prostřednictvím těchto aktérů.

Cílů bylo dosaženo na základě studia odborné literatury, vyhledáváním informací o kulturním dění v jednotlivých obcích mikroregionu, kvalitativním výzkumem pomocí řízeného rozhovoru se zástupci hlavních aktérů v místní kultuře, a SWOT analýzou kulturního prostředí mikroregionu Bílé Karpaty.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORIE MIKROREGIONU

Ústav územního rozvoje provádí na základě pověření MMR monitoring mikroregionů od roku 2000. V minulosti vznikaly zejména monotematicky zaměřené mikroregiony, které většinou po splnění účelu, za kterým byl mikroregion vytvořen, nepokračovaly v další spolupráci. Vznik mikroregionů je nutný pro společné prosazování zájmů a záměrů venkovských obcí s cílem dosažení žádoucích změn ve všech obcích určitého prostoru a je pozitivním trendem, probíhajícím ve venkovském prostoru. Pomáhá obcím, které jsou součástí mikroregionů rovněž k získání finančních prostředků z různých fondů formou vytváření mikroregionálních programů, aktivit a konkrétních projektů. Mnohé z těchto finančních prostředků by samotné obce nebyly schopné získat. V roce 2012 bylo v ČR celkem 532 mikroregionů a tento počet má od začátku monitoringu vzestupný charakter. (Ústav územního rozvoje, © 2001-2014)

1.1 Definice pojmu mikroregion

Podle § 49 - § 53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích lze mikroregion charakterizovat jako dobrovolný svazek obcí, který je právnickou osobou. (Česko, 2000, s. 1745 - 1746)

Na mikroregion, jakožto zájmové sdružení právnických osob, též odkazuje § 3051 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. (Česko, 2012, s. 1350)

Jednotlivé kraje ČR mohou definovat mikroregion různým způsobem. (Labounková et al, 2009, s. 7)

1.2 Mikroregion jako forma spolupráce obcí

Pápol et al (2006, s. 26) definuje čtyři základní priority ve spolupráci obcí:

- Využití územního potenciálu, zdrojů a silných stránek územního celku za účelem rozvoje území za účelem eliminace slabých stránek území.
- Možnost členských obcí čerpat finanční prostředky z dotačních programů ČR a strukturálních fondů EU.
- Vzájemná výměna zkušeností a pomoci mezi členskými obcemi, sdružování finančních prostředků, lidských kapacit a jejich efektivní využití.
- Koncentrace roztráštěné sídelní struktury v ČR a stabilizace rozvoje venkovských regionů.

1.2.1 Úloha mikroregionu

Úlohou mikroregionů je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje, jejich iniciační činnost v oblasti řešení mikroregionálních problémů a definování mikroregionálních programů a aktivit a jejich účast na realizaci regionálních programů. (Labounková et al, 2009, s. 7)

1.3 Vymezení venkovského regionu

Binek et al (2009, s. 18) vymezuje venkovský prostor dle klasifikací OECD a Eurostatu.

Klasifikace OECD je založena na kritériu hustoty osídlení a podílu populace v nižších územních jednotkách. Limitní hodnota určená pro hustotu osídlení je nižší než 150 obyvatel/km². Takto vymezené obce lze považovat za venkovské. V souladu s metodikou OECD rozlišujeme tři základní podkategorie podle stupně urbanizace:

- Hustě zalidněné oblasti – obce, kde hustota zalidnění přesahuje 500 obyvatel na 1 km² a celková populace musí dosahovat nejméně 50 000 obyvatel,
- Středně zalidněné oblasti – obce, kde je hustota obyvatel nižší než 100 na 1 km² a hustota obyvatel nejméně 50 000 obyvatel,
- Řídce osídlené oblasti – ostatní oblasti nespádající do předchozích dvou kategorií.

Vymezení venkova dle Eurostatu je založeno podobně jako definice OECD na hustotě osídlení.

- Převážně venkovské oblasti – více než 50% populace žije ve venkovských obcích či regionech,
- Významně venkovské oblasti – 15 – 50% populace žije ve venkovských obcích nebo regionech,
- Převážně městské oblasti – méně než 15% obyvatel žije ve venkovských obcích, regionech.

2 KULTURA JAKO NÁSTROJ ROZVOJE VENKOVSKÝCH REGIONŮ

Kultura má nezastupitelnou úlohu při rozvoji venkovských regionů. Každá oblast má své zvyky, obyčeje a tradice, které se mohou kraj od kraje lišit. A právě takhle skutečnost dává každému regionu znak jedinečnosti a originality.

2.1 Definice pojmu kultura

Pojem kultura má vícero definic a může být chápán z různých pohledů.

Nejširší uplatnění pojmu dosáhlo podle Rejthara et al (2007, s. 141) antropologické pojetí, které vymezuje kulturu v nejširším pojetí jako proces kulturní emancipace jedince a lidské společnosti, naopak v užším slova smyslu jako specifickou sféru společenského života. Autor však jako hlavní poslání tohoto odvětví vidí realizaci tvorby, produkce, zprostředkování a ochrany kulturních statků, které uspokojují specifické kulturní potřeby.

Heřmanová et al (2009, s. 17) zase definuje kulturu jako třídu věcí a jevů humanizujících a kultivujících člověka. Moderní vědecká definice kultury pak podle autorky vnímá kulturu neboli civilizaci jako složitý celek, který zahrnuje vědění, víru, umění, právo, morálku, zvyky a všechny ostatní schopnosti a obyčeje, které si člověk osvojil jako člen společnosti.

Podle UNESCO je kultura chápána jako soubor distinktivních duchovních a hmotných, intelektuálních i citových rysů, které charakterizují společnost nebo společenskou skupinu, a že zahrnuje vedle umění písemnictví také způsoby života, způsoby soužití, hodnotové systémy, tradice a přesvědčení. (Všeobecná deklarace UNESCO o kulturní diversitě, 2001)

Kultura je často definována jako soubor hodnot, norem a měřítek, které definují stav společenských vztahů, společných cílů, kooperativní chování a vzájemnosti mezi jednotlivci a komunitou v dané společnosti. (PFLIEGER, Sylvie, Antonella NOYA a Xavier GREFFE. 2005, s. 27)

Jiný pohled na kulturu nabízí Teegarden, Hinden and Sturm (2011, p. 9). Ačkoliv je zvykem přemýšlet o kultuře v širším pojetí, které se týká velké skupiny lidí, autoři poukazují na to, že kultura se rozvíjí nejprve ve skupinách, které mají společné zájmy, zkušenosti, cíle. Pro vytváření kultury je důležitá raná fáze vytváření těchto skupin

2.1.1 Členění kultury

Patočka, Heřmanová (2008, s. 63 – 113) dělí kulturu na lokální a regionální. Lokální kultura se zde chápe jako kultura, která je spjatá či vázaná k danému místu, a jedná se tedy o specifickou subkulturu relativně malých územních společenství. Autoři dále lokální kulturu člení na hmotnou a nehmotnou.

- Hmotná – skupina stavebních kulturních památek (např. lidová architektura, sakrální památky), ostatní prvky hmotné lokální kultury (např. kulturní krajina, umělecké památky)
- Nehmotná – převažující způsob života, např. tradiční zvyky a oslavy, náboženský život

Regionální kulturu je podle autorů možné sledovat pomocí jejich projevů a atributů (např. regionální úroveň vzdělanosti, regionálně specifické formy života). Celkově lze však regionální kulturu obtížně definovat z důvodu odlišnosti od jiných regionálních kultur, ale zejména její vztah k určitému konkrétnímu regionu.

2.1.2 Aktéři místní kultury

Patočka, Heřmanová (2008, s. 82 – 83) definují sociální aktéry jako nositele, iniciátory a realizátory určité činnosti. Obvykle jde o jedince či uskupení, kteří reprezentují zájmy významné části obyvatel. Aktéry lokální kultury mohou být samotné obce, jejich nejruznější sdružení, instituce veřejné správy, subjekty typu neziskových organizací aj.

Z hlediska lokální úrovně je klíčovým aktérem obec. Důležitou součástí jsou i místní spolky a instituce, které se podílejí na kulturním a společenském životě. Rozvoj venkova také ovlivňují podnikatelské subjekty a v neposlední řadě samotní obyvatelé obcí. Značný význam pro rozvoj místní kultury mají i zájmové organizace, které většinou působí na krajské či národní úrovni. Mezi tyto organizace patří například Svaz měst a obcí ČR, Spolek pro obnovu venkova a další neziskové organizace. Jako aktéry místní kultury lze považovat i Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo kultury a dalších resorty, jejichž činnost se rozvoje venkova také dotýká. (Metodická podpora regionálního rozvoje © 2015)

Následující tabulka přehledně zobrazuje jednotlivé aktéry, kteří mohou působit v rozvoji místní kultury.

	Veřejný sektor	Podnikatelský sektor	Neziskový sektor
--	----------------	----------------------	------------------

Evropská úroveň	Evropská komise	Nadnárodní zájmová uskupení (např. svazy zemědělců)	Sítě
Národní úroveň	Ministerstva, Celostátní síť pro venkov	Celostátní zájmová uskupení	Spolky, svazy, sítě
Krajská úroveň	Kraj, Krajská informační střediska	Podnikatelská sdružení	Nezisková sdružení
Lokální úroveň	Obce – DSO, MAS, další obcí zřizované organizace	Podnikatelé, zemědělci	Zájmová sdružení, spolky

Tabulka 1 Aktéři v místní kultuře

Zdroj: Metodická podpora regionálního rozvoje, © 2015, vlastní zpracování

2.2 Kultura jako faktor rozvoje

Naji (2010, s. 171 – 176) vnímá kulturu jako hlavní faktor a motor rozvoje společnosti. Kulturní rozvoj je nástrojem pro rozvoj politický, ekonomický a sociální. Rozděluje ho na kvalitativní a kvantitativní, přičemž kvalitativní chápe jako duševní a fyzický růst a posilování lidí, a kvantitativní jako rozšíření kulturního vyžití pro společnosti lidí.

Podle Heřmanové a Chromého (2009, s. 181, 182) přispívá kultura k rozvoji intelektuální, morální a emocionální úrovně obyvatel jakožto jedinců a také výrazně napomáhá integraci a rozvoji celé společnosti. Představuje významnou možnost seberealizace a smysluplnou variantu volnočasových aktivit. Kultura má podle autorů v rozvoji regionů funkci sociální kam řadíme například funkci informační, vzdělávací, integrační aj., a funkci ekonomickou, která se podílí na vytváření příjmů komunálních rozpočtů nebo na vytváření nových pracovních příležitostí.

Kulturní politika (2001, s. 4) definuje kulturu jako významný faktor života občanské společnosti, který podstatnou měrou napomáhá její integraci jako celku. Přispívá k rozvoji intelektuální, emocionální i morální úrovně každého občana a plní v tomto smyslu výchovně vzdělávací funkci. Propojuje Českou republiku s vnějším světem, zároveň ji však z něj i vyděluje; charakterizuje ji v porovnání s ostatními státy. Kultura však má nejen integrační, edukativní a reprezentační funkci, ale je i významným hospodářským odvětvím, kdy sice spotřebovává prostředky ze státního rozpočtu a z rozpočtů komunálních, avšak podílí se též na jejich vy-

tváření přímo, prostřednictvím daňových výnosů odvětví tzv. kulturního průmyslu, a nepřímo tím, že vytváří podmínky pro vznik příjmů státního i komunálních rozpočtů např. daňovými výnosy tzv. kulturního turismu. Kultura plní důležitou sociální funkci. Přispívá k sebeidentifikaci občanů jako svobodných individualit i k identifikaci občanů se společenstvím, v němž žijí, s obcí, regionem i státem.

Heřmanová a Chromý (2009, s. 256) označují tímto pojmem hmotná zařízení či nemovité objekty, které slouží ke zprostředkování, zpřístupnění či poskytování kulturních statků, kulturních aktivit a služeb obyvatelům. Kulturní infrastrukturu lze hodnotit ze dvou základních hledisek. Hledisko kvantitativní představuje početní stav daného typu kulturní infrastruktury, hledisko kvalitativní udává možnost odlišení různých stupňů funkčnosti, využitelnosti, modernosti či významnosti daného objektu. Jako nejvýznamnější kritérium spatřují autoři v hledisku využívání jednotlivých objektů z hlediska frekvence, výkonu či efektivnosti a ekonomičnosti.

2.3 Financování místní kultury

Jednatelem ze strany českého státu ve věci podpory veřejných kulturních služeb je Ministerstvo kultury. Financování kulturního sektoru je v České republice ošetřeno 3 základními právními, kterými jsou:

- Zákon ČNR č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, ve znění zákona č. 482/2004 Sb., a zákona č. 342/2006 Sb. ,
- Zákon ČNR č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, ve znění zákona č. 273/1993 Sb. a zákona č. 482/2004 Sb. A zákona č. 342/2006 Sb. ,
- Zákon č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů. (Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy, © 2008, s. 8-9)

Mezi další zákony, kterými se řídí financování kulturního sektoru lze taktéž zahrnout:

- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů,
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů,

- Obdobně zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. (Věcný záměr zákona o veřejné podpoře kultury a o změně některých zákonů, s. 1-6)

2.3.1 Veřejná finanční podpora

Financování kulturního sektoru je ovlivněno celou řadou ekonomických a daňových zákonů, ale také předpisy upravujícími hospodaření s veřejnými prostředky. (Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy, © 2008, s. 9)

Do veřejné podpory je třeba zahrnout podporu poskytovanou ze všech článků veřejných rozpočtů, což v případě kultury jsou:

- na úrovni centra: státní rozpočet, mimorozpočtové fondy (Státní fond kultury, Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie),
- územních rozpočty - rozpočty krajů a rozpočty obcí a měst. (sdruk.cz © 2015)

Veřejná podpora může být podle portálu sdruk.cz realizována dvěma základními způsoby:

- ✓ přímá podpora: přímé poskytování finančních prostředků v rámci veřejných výdajů (nejčastěji formou dotací a grantů),
- ✓ nepřímá podpora: daňové úlevy týkající se především neziskových organizací. V tomto případě je přesnější označení nikoli veřejný, ale daňový výdaj, kdy se vláda vzdává části svých daňových příjmů.

Následující tabulka zobrazuje formy obou uvedených typů podpor:

Přímá podpora	Nepřímá podpora
➤ Financování institucí z veřejných rozpočtů	➤ Daňová zvýhodnění neziskových organizací
➤ Poskytování dotací a grantů	➤ Daňová zvýhodnění příspěvovatelů neziskovým organizacím
➤ Programové financování v rámci veřejných výdajových programů	

Tabulka 2 Formy veřejných podpor

Zdroj: sdruk.cz © 2015, vlastní zpracování

Územní samospráva

Důležitým momentem z hlediska financování kultury územními samosprávami byla reforma veřejné správy, která nabyla účinnosti k 1. 1. 2003.

V oblasti veřejných služeb kultury došlo v důsledku reformy ke značnému přesunu odpovědností za jejich zajištění ze státu na obce a kraje. Tento přesun byl započat již zákonem č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí. (Podkladová studie ke státní kulturní politice na léta 2009-2014, s. 18)

Dotace

V České republice uděluje dotace ministerstvo, krajské, obecní úřady a fondy ustavené státní správou nebo samosprávou. Velikosti a základní směřování toku financí jsou vymezeny zákonem o finančním rozpočtu ČR. (Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy, © 2008, s. 9)

Daňové úlevy

Právní systém České republiky v současné době umožňuje několik dalších variant finanční podpory vyjma přímé dotace z veřejných rozpočtů. Neexistuje žádný systém daňových výhod či úlev vysloveně pro kulturní oblast; mechanismus je nastaven shodně pro všechny nestátní neziskové organizace bez ohledu na sféru, ve které působí. Stát dovoluje neziskovému sektoru do určité míry využívat výhod v podobě daňových úlev. (Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy, © 2008, s. 9-10)

2.3.2 Soukromá finanční podpora

Dárcovství

Dárcovství můžeme zařadit do pasivní formy účelné finanční pomoci, neboť vyžaduje minimální osobní angažovanost a neklade žádné nároky na čas dárce. Na dárcovství se mohou podílet:

- Fyzické osoby – běžný občan, zaměstnanec firmy
- Fyzické osoby s přiděleným identifikačním číslem – podnikatel, živnostník
- Právnícké osoby – zástupci firmy (Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy, © 2008, s. 11)

Sponzoring

Sponzoring je podle Johnové (2008, s. 250-251) vzájemný, pro obě strany výhodný obchod, ze kterého mají komerční přínos obě strany. Podle zaměření rozlišuje autorka sponzoring na sponzoring osob, skupin, organizací, událostí nebo akcí. Sponzor očekává komerční přínos,

kupuje si řadu výhod, zejména zvýšení známosti a popularity firmy, prestiž nebo udržení či vylepšení dobrého jména. Sponzoring může mít podobu finanční, ale i naturální.

Fundraising

Tetřevová (2008, s. 45-46) definuje fundraising jako systematické získávání především finančních, ale i jiných prostředků pro činnost neziskové organizace. Dále uvádí několik zásad, o které se opírá proces fundraisingu:

- Potřeba zaujmout veřejnost pro danou činnost, orientace na člověka, ne pouze na jeho peníze,
- Potřeba přesvědčit veřejnost, že bude s prostředky nakládáno hospodárně a budou vynaloženy užitečně,
- Jasná a srozumitelná definice poslání organizace,
- Potřeba identifikace potenciálních dárců, a to v členění na stávající a budoucí možné dárci,
- Potřeba stanovit účinné způsoby oslovení dárců a získávání finančních a jiných prostředků,
- Potřeba budování trvalého a hlubokého vztahu s dárci.

Boukal et al (2013, s. 34) upozorňuje na skutečnost, že v češtině neexistuje ekvivalentní výraz pro fundraising, a proto jej autor definuje ve více smyslech jako:

- Shromažďování veřejných prostředků,
- Získávání financí pro fondy, nadace, projekty od firem, donátorů a sponzorů,
- Shromažďování financí.

Vojík (2008, s. 122) uvádí metodu fundraisingu úžeji jako vědu, která má za cíl zajistit to, jakým způsobem úspěšně působit na druhé lidi a přesvědčit je, že právě daná organizace a její činnost je natolik důležitá, nebo dokonce výjimečná, že se do ní přesvědčovaným subjektům vyplatí investovat.

Osoba či skupina osob zodpovědná za získávání prostředků na činnost organizace má být schopna budovat stabilní síť dárců, sponzorů, mecenášů a dobrovolníků, a opakovaně získávat granty a dotace z vyhlášených programů. Každá kulturní organizace by měla mít svoji vlastní image i vlastní fundraisingovou strategii. (Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy, © 2008, s. 14)

Kulturu podporuje také EU. V průběhu období 2014-2020 EU do kulturního odvětví investuje 1,46 miliardy Eur prostřednictvím programu Kreativní Evropa, který nahrazuje programy Kultura, MEDIA a MEDIA Mundus. Oproti předchozímu rozpočtu to představuje nárůst o 9 %. V mnoha regionech a městech se kultura podílí na konkurenceschopnosti ekonomiky i vytváření pracovních míst. Z tohoto důvodu Evropská unie podporuje strategické investice v oblasti kultury a kulturního a tvůrčího odvětví i prostřednictvím specializovaných fondů v rámci své regionální politiky. (Politika Evropské unie: Kultura a audiovizuální média, © 2014, s. 3)

3 Vliv místních akčních skupin na kulturní rozvoj

Na kulturním rozvoji venkovských regionů se podílí řada místních aktérů, kdy mezi ty hlavní patří bezesporu místní akční skupiny. Jejich činnost spočívá především ve spolupráci a koordinaci při pořádání kulturních akcí a zároveň se spolupodílí na financování těchto akcí prostřednictvím získáváním finančních prostředků z národních či evropských zdrojů.

Místní akční skupiny v oblasti kultury usilují o rozvoj komunitního a společenského života na území, na kterém působí. Neformální akce, na kterých se setkávají lidé s obdobnými zájmy, jsou často prvním krokem k naplnění této společné vize. Z dlouhodobého hlediska je vhodné vytvoření místních partnerství, která jsou vlastními silami a z vlastních zdrojů schopna opakovaně realizovat menší projekty, než když se MAS podaří pro jeden subjekt získat jednorázovou větší dotaci. (Pelcl et al, s. 30)

3.1 Definice MAS a důvod jejich vzniku

MAS je blíže vymezena v článku 62 Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Podle tohoto článku uplatňují při místním rozvoji partnerský přístup a musí splňovat tři podmínky:

- navrhnu ucelenou strategii místního rozvoje, jejíž základ tvoří prvky přístupu Leader, a odpovídají za její provádění,
- tvoří je buď skupina, na kterou se již vztahují iniciativy Leader II nebo Leader+, nebo skupina podle přístupu Leader, nebo musí být novou skupinou zastupující partnery z jednotlivých společensko-ekonomických odvětví působících místně na dotyčném území. Podíl hospodářských a sociálních partnerů a jiných zástupců občanské společnosti, musí v místním partnerství na úrovni rozhodování činit alespoň 50 %,
- prokáží schopnost definovat a provádět strategii rozvoje pro danou oblast. (EUR-Lex, 2005, s. 26)

Místní akční skupina je na politickém rozhodování nezávislým společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejného moci), které spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, metodou LEADER. Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků. (NSMASCR, © 2015)

Ministerstvo vnitra (MVCR, © 2015) na svých internetových stránkách uvádí jako důvod vzniku MAS především společné prosazování zájmů obcí s cílem dosáhnout určitých změn, ale také předávání informací či zkušeností. Hlavním důvodem je však získávání financí z EU a národních programů.

Boukalová (2012, s. 219 – 220) dále vymezuje MAS jako komunitní společenství několika skupin aktérů, jejichž cílem je podpora rozvoje venkovského území. Mohou je tvořit zástupci obcí, neziskových organizací, místních podnikatelů, ale i aktivní občané.

3.1.1 Základní parametry MAS

Pro vznik a fungování MAS je nutné dodržení následujících parametrů, které musí tato uskutenění splňovat:

- geograficky homogenní území,
- počet obyvatel od 10 000 do 100 000 mimo města s počtem obyvatel větším než 25 000,
- účast zástupců veřejné správy v MAS je maximálně 50% (týká se i řídicího orgánu), druhá polovina je tvořena zástupci podnikatelů a neziskových organizací,
- MAS dle Programu rozvoje venkova může být obecně prospěšná společnost podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů, občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, zájmové sdružení právnických osob podle § 20, písm. f) zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (Občanské sdružení podle § 829 zákona č. 40/1964 Sb. místní akční skupinou být nemůže),
- členové MAS musí mít v daném mikroregionu bydliště, sídlo, nebo v něm musí působit,
- MAS musí mít stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu a být registrována u MV ČR,
- MAS musí projednat a schválit strategii pro území dané MAS,
- fungování metodou LEADER. (eAGRI, © 2009 – 2015)

3.1.2 Principy fungování MAS

Portál Komunitně vedený místní rozvoj v praxi ČR (© 2011, s. 7-8) definuje také základní principy pro fungování MAS. Jako jeden z hlavních principů je to otevřenost novým členům,

kteří mohou do partnerství vstupovat bez dalších bariér a mohou se tak podílet na rozhodování o příslušném regionu. Druhým důležitým principem je transparentnost, která se vyznačuje veřejnou kontrolou všech místních aktérů a mají tak možnost sledovat veškeré procesy uvnitř MAS. Určitým problémem především v malých obcích, může být dodržení principu rovného přístupu. V případě střetu zájmů pak členové příslušných orgánů v dané věci nehlasují nebo se projednání vůbec neúčastní.

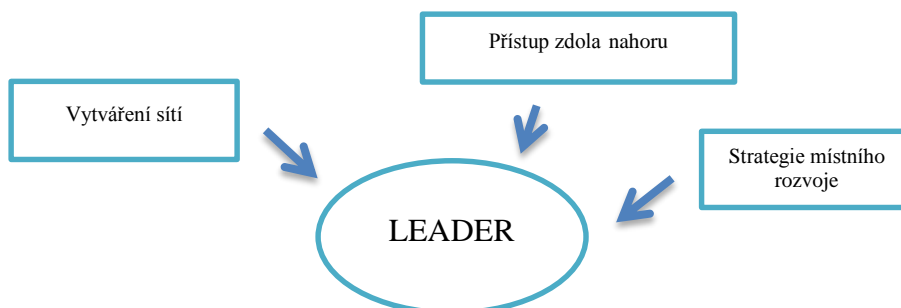
3.1.3 Metoda LEADER

Iniciativa LEADER je úspěšnou metodou rozvoje venkova aplikovanou v EU od roku 1991. Jejím cílem je podporovat decentralizovaný rozvoj venkovských oblastí, založený na aktivitě místních subjektů. Základem její realizace je partnerství ziskových i neziskových subjektů v daných regionech, jenž vyúsťuje do integrovaného strategického záměru rozvoje daného regionu. (Deník veřejné správy, © 2015)

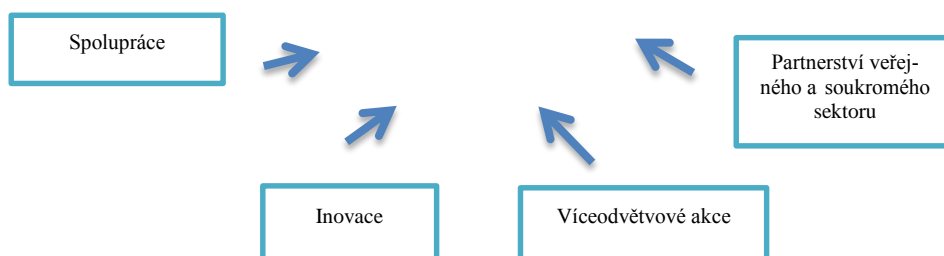
Metoda LEADER je vymezena v čl. 61 Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), kde je možné nalézt základní principy této metody, mezi které patří:

- strategie místního rozvoje,
- partnerství veřejných a soukromých subjektů,
- přístup zdola spojený s tím, že rozhodovací pravomoc mají lidé žijící na daném území,
- víceodvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství,
- uplatňování inovačních přístupů,
- vzájemná spolupráce,
- vytváření sítí místních partnerství.

Obrázek níže graficky znázorňuje hlavní přístupy metody Leader.

Obrázek 1 Sedm základních principů přístupu Leader

Zdroj: ec.europa.eu © 2006, vlastní zpracování

V rámci EU byla metoda LEADER realizována zpočátku jako iniciativa, od roku 2007 se pak stala plnohodnotnou součástí Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova jako průřezová IV. Osa. Pro víceleté finanční období 2014–2020 se s uplatněním této metody počítá v rámci všech podpůrných fondů EU. V rámci Programu obnovy venkova jsou od roku 2003 uplatňovány metody LEADER i v ČR. Od roku 2004 pak jako samostatný národní program LEADER ČR administrovaný Ministerstvem zemědělství ČR. V současném období tvoří metoda LEADER samostatnou IV. Osu Programu rozvoje venkova České republiky. (Komunitně vedený místní rozvoj v praxi ČR, © 2011, s. 7)

Osa IV. LEADER se dále člení na 3 níže uvedená opatření:

Opatření IV.1.1 – Místní akční skupina

V rámci tohoto opatření realizují místní akční skupiny svůj Strategický plán Leader. Podpora je poskytnuta těm MAS, které splní kritéria přijatelnosti posuzovaná SZIF, a jsou vybrána Hodnotitelskou komisí. Opatření je realizováno na základě principů Leader. (eAGRI © 2009-2015)

Opatření IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie

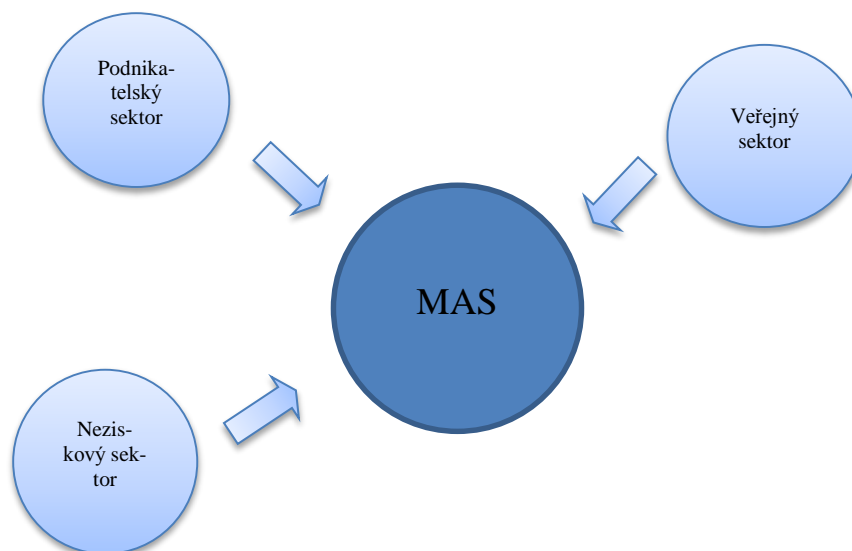
Podporu lze poskytnout pouze na projekty, které jsou v souladu se schváleným Strategickým plánem Leader místní akční skupiny a příslušnými podmínkami opatření programu rozvoje venkova. Musí zde být zahrnuto kritérium uplatňování inovačních přístupů. (eAGRI © 2009-2015)

Opatření IV.1.3 Realizace projektů spolupráce

Podpora je poskytnuta na projekty spolupráce mezi územími na národní úrovni nebo nadnárodní spolupráce s cílem povzbuzení spolupráce mezi MAS v rámci členských států a na území třetích zemí. (eAGRI © 2009-2015)

3.1.4 Mezisektorové partnerství

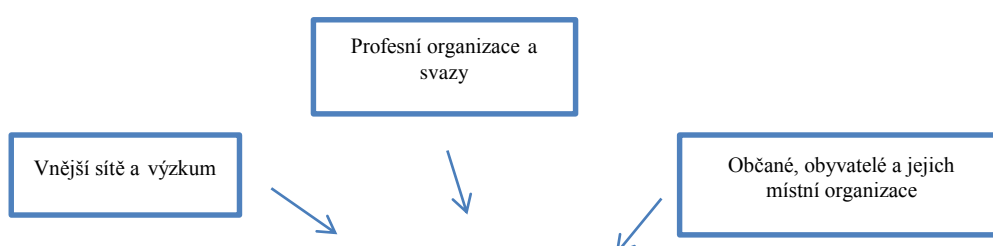
Místní akční skupiny, jsou partnerství zakládána veřejnými subjekty (obce, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace, státní instituce, ...) a zástupci soukromé sféry, kterou lze ještě dále dělit na sektor podnikatelský (osoby samostatně výdělečně činné, zemědělství podnikatelé, obchodní společnosti) a neziskový (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, farnosti, aktivní jednotlivci, ...). V ideálním případě by tyto tři sektory, tzv. tripartita, měly být v MAS rovnoměrně zastoupené, pro existenci MAS je však v současné době dostačující převaha neziskového a soukromého sektoru nad veřejnými subjekty na rozhodovací úrovni. Místní akční skupiny lze tedy považovat za multisektorovou platformu, jakousi formu institucionalizovaného veřejnosoukromého partnerství (public-private partnership-PPP). (Komunitně vedený místní rozvoj v praxi ČR, © 2011, s. 7)

Obrázek 2 Mezisektorové partnerství

Zdroj: Komunitně vedený místní rozvoj v praxi ČR, © 2011

Další obrázek znázorňuje nejčastější subjekty tripartity na venkově, které jsou nejaktivnější při místní iniciativě.

Obrázek 3 Subjekty při místní iniciativě

Zdroj: ec.europa.eu © 2006

3.1.5 Organizační struktura

NS MAS (© 2015) uvádí tyto základní orgány MAS:

- Valná hromada – nejvyšší orgán NS MAS ČR, volí členy Kontrolní komise, schvaluje členy Výboru, členské příspěvky aj. ,
- Výbor – statutární a výkonný orgán, za svou činnost odpovídá Valné hromadě, má nejméně 13 členů, kteří zastupují jednotlivé kraje, může zřídit pracovní skupiny k zajištění specializované činnosti,
- Kontrolní komise – zajišťuje kontrolu dodržování stanov, vnitřních předpisů, účelné hospodaření a rozpočtovou kázeň
- Tajemník – výkonný manažer, jehož pracovní náplní je především zajištění činnosti NS MAS ČR a jejich orgánů.

Dále NS MAS uvádí podmínku vzniku Krajských sdružení, a to v případě, že se na tom dohodne nadpoloviční většina členských MAS v daném kraji. Orgány KS jsou pak obdobné jako NS MAS ČR a spolupracují se všemi MAS v kraji.

3.1.6 Činnost MAS

Místním akčním skupinám je ve vztahu k jednotlivým operacím svěřena velká část řídicích odpovědností. Míra samostatnosti MAS se však může v závislosti na typu organizace lišit. (Přístup Leader, 2006, s. 12).

Příručka dále uvádí hlavní výčet činností, které se od místních akčních skupin očekávají:

- Soustředění do společného projektu příslušné zájmové skupiny z dané oblasti,
- Samostatné rozhodování a schopnost přístupu k místním zdrojům novým způsobem,
- Propojení různých opatření,
- Schopnost chopit se příležitostí nabízených kombinací místních zdrojů,
- Otevřenost novátorským myšlenkám,
- Schopnost propojit a integrovat oddělené odvětvové přístupy.

Informační periodikum Ministerstva zemědělství Venkov (2012, s. 12) doplňuje další činnosti, které spadají do povinnosti MAS. Jedná se o kontrolu provádění projektů, hodnocení a monitorování strategie, propagace přístupu Leader a informování členů a široké veřejnosti především o možnostech financování projektů.

4 VLIV NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ NA KULTURNÍ ROZVOJ

Neziskové organizace jsou právě často těmi subjekty, které v regionech udržují kulturní život. Jejich role v kultuře spočívá v samotné organizaci kulturních akcí, ve vyhledávání vhodných dárců, sponzorů a jiných subjektů ochotných se spolupodílet na vytváření či alespoň udržení kultury.

Podle Boukala (2007) je důležité jmenovat tři úkoly, na které by se neziskové organizace v kultuře měly soustředit. Měly by se snažit doplňovat svoje portfolio finančních zdrojů i o vlastní příjmy (rozvinout možnosti samofinancování – např. pronájem prostor). Musí doplnit chybějící dovednosti v oblasti finančního a marketingového řízení. V této souvislosti je vhodné upozornit na vzdělávací kurzy v daných oblastech nabízené dalšími neziskovými organizacemi servisního charakteru. Neziskové organizace podnikající v kultuře se dále musí podrobně zabývat identifikací a analýzou konkurence a svého okolí.

4.1 Role a funkce neziskových organizací

Neziskové organizace charakterizují Salamon and Anheier (1997, p. 33 - 34) podle základních kritérií, kterými jsou:

- institucionální povaha - mají právní subjektivitu,
- soukromá povaha - jsou odděleny státní správou,
- nerozdělují zisk - případný zisk musí být použit zpět ve prospěch organizace, tím se odlišují od soukromého sektoru,
- vlastní samospráva - mají své vlastní interní postupy a nejsou kontrolovány vnějšími subjekty,
- jsou dobrovolné - zahrnují určitý významný stupeň dobrovolné účasti při provádění své činnosti.

Neziskové (nevýdělečné) organizace můžeme podle Růžičkové (2006, s. 6) definovat jako organizace, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, ale za účelem provozování činnosti ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení. Neziskové organizace jsou právnické osoby, mají svého zřizovatele, zakládají se podle různých právních předpisů a podléhají registraci na místech určených jim zákonem, podle kterého jsou zřízeny.

Často se vychází z definice uvedené v zákoně o daních z příjmů, že jde o organizaci charakteru právnické osoby, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání. Mezi takové

jsou řazeny např. obce, organizační složky státu, příspěvkové organizace aj. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 1-2)

Neziskový sektor je zaměřen zejména na uspokojování potřeb občanů v následujících oblastech:

- vzdělávání,
- kultura,
- zdravotnictví,
- sociální služby,
- charita,
- životní prostředí,
- veřejná správa. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 1)

Škarabelová (2005, s. 26 - 28) dělí neziskový sektor podle globálního charakteru poslání na:

- a) Organizace veřejně prospěšné – založeny za účelem uspokojení potřeb společnosti (např. ekologie, zdravotnictví, vzdělávání)
- b) Organizace vzájemně prospěšné – založeny za účelem vzájemné podpory skupin občanů, které jsou spjaty společným zájmem (např. aktivity v kultuře)

Podle předmětu jejich činnosti pak na:

- a) Vládní (státní) veřejné organizace – zabezpečují převážně realizaci výkonu veřejné správy, nejsou založeny za účelem podnikání, a s tím spojenou produkci zisku.
- b) Nestátní (nevládní, občanské, soukromé) neziskové organizace – jde o podílení se na veřejné politice v rámci občanské společnosti, kdy se občané sdružují do různých typů nestátních neziskových organizací.

Škarabelová (2005, s. 30) dále uvádí dva primární důvody pro založení neziskových organizací:

1. Založení za účelem dobročinné, nebo charitativní činnosti,
2. Snaha podporovat určité skupiny osob v různých oblastech společenského života.

Teegarden, Hinden and Sturm (2011, p. 22) poukazují na nový směr, který se začíná uplatňovat v činnosti neziskových organizací a jejich vedení, který spočívá v rostoucí profesionalitě managementu a vedoucích pracovníků. V současné době existuje řada studijních programů a certifikátů, které zvyšují význam managementu a vůdčích schopností.

4.2 Význam a cíle NO

Rakušanová a Stašková (2007, s 37-38) spatřují význam neziskových organizací především v participativní a servisní roli. V prvním případě se občané prostřednictvím sdružování v neziskových organizacích snaží vyjadřovat společné zájmy a řešit společné problémy. Takto se občané aktivně spolupodílejí na spolurozhodování např. obce nebo kraje. Tato spolupráce mezi neziskovým sektorem a státní správou či samosprávou je prospěšná z důvodu větší blízkosti neziskové organizace při definici daného problému. Druhou významnou rolí je role servisní, která zabezpečuje poskytování služeb pro takovou skupinu lidí, která své potřeby nemůže uspokojit jinde. Neziskové organizace tak vyplňují mezeru v nabídce služeb, které většinou poskytuje stát nebo obec. Dalším úkolem neziskových organizací je naplnění různých zájmů a potřeb občanů a možnost sdružování občanů v těchto organizacích.

Podle Boukala a Vávrové (2007, s. 16-19) je hlavním cílem neziskové organizace snaha změnit jednotlivce i společnost. Úkolem manažera je transformace poslání do specifických cílů. Uvedené cíle musí být podle autorů definovány jasně a srozumitelně, musí být zaměřeny na specifické skupiny klientů a musí vycházet z poslání organizace. Vytyčené cíle by měly být:

- Jednoznačně a obecně srozumitelné,
- Změřitelné,
- Dosažitelné,
- Důležité,
- Aktuální.

Boukal (2007) ve své studii spatřuje hlavní význam neziskových organizací v oblasti kultury v několika bodech. Významným faktorem ovlivňujícím zdrojové zabezpečení kulturních neziskových organizací je spolupráce s nadacemi a nadačními fondy, kdy jde o rozvíjení spolupráce s podniky, které zakládají podnikové nadace, případně nadační fondy, jejichž prostřednictvím podporují různé primárně veřejně prospěšné projekty. Dalším bodem je obnova důvěry dalších novátorů. Tento fakt ovlivňuje zejména fundraising vůči individuálním dárcům. Jde přitom nejen o finanční podporu, ale také o podporu v podobě dobrovolnictví. S výše uvedeným souvisí motivace dárců. K dárcovství jsou fyzické, ale i právnické osoby motivovány nejen přímo na základě různých variant výše uváděného oslovování, ale i nepřímo prostřednictvím daňových zákonů. Dar neziskové organizaci je možné odečíst z daňového základu.

4.3 Legislativa a typy NO

Nový občanský zákoník č. 89/2012, který nabyl účinnosti 1. 1. 2014, přinesl také změny pro neziskový sektor. Mění se některé právní formy, mění se práva a povinnosti stanovená jednotlivým právním formám, mění se účel, s jakým jsou zřizovány, mění se i rozsah činností, které mohou provádět. Na NOZ navazují také další změny v zákonech. Zásadní změny přináší zejména novela zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, dále pak změna úpravy zdanění bezúplatně nabytého majetku a důležitý je též nový zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. (bvmaudit.cz © 2015)

S ohledem na změny v legislativě tedy v současné době existují v České republice následující typy neziskových organizací:

- Spolky
- Obecně prospěšné společnosti
- Ústavy
- Nadace
- Nadační fondy
- Evidované právnické osoby (Neziskovky.cz © 2015)

Spolky

Spolky vznikly přeměnou z občanských sdružení, počínaje 1. lednem 2014 byl zrušen zákon 83/1990 Sb. o sdružování občanů. Místo občanských sdružení zavádí nový Občanský zákoník právní formu zapsaný spolek. Dosavadní občanská sdružení mají tři roky na to, aby uvedla své základní dokumenty i způsoby fungování do souladu s novou právní úpravou. V případě, že se tak nestane, mají též možnost transformace na další nové formy ústav nebo sociální družstvo. (Neziskovky.cz © 2015)

Obecně prospěšné společnosti

Zákon 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech byl od 1. ledna 2014 zrušen, nahradila jej nová úprava ústavů obsažená v novém občanském zákoníku. Dosud existující obecně prospěšné společnosti se nemusí měnit a mohou i nadále fungovat podle výše uvedeného zrušeného zákona. Není však dále možné zakládání nových obecně prospěšných činností. (Neziskovky.cz © 2015)

Ústavy

Nová právní forma, kterou zavádí NOZ. Tímto pojmem se označuje PO ustavená za účelem provozování společensky prospěšné činnosti. (Neziskovky.cz © 2015)

Nadace a nadační fondy

Původní zákon 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech byl zrušen a nahradily ho úpravy přímo v NOZ. Nadace a nadační fondy se staly podmnožinou fundací, což by měla být sdružení majetku sloužící ke konkrétně vymezenému účelu. (Neziskovky.cz © 2015)

Evidované právnické osoby

U církevních neziskových organizací nedochází k žádné změně, tyto evidované právnické osoby se nadále řídí podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech. (Neziskovky.cz © 2015)

4.4 Vybrané účetní jednotky, municipální účetní jednotky

Municipálními účetními jednotkami se rozumí obce, kraje, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti a jimi zřizované příspěvkové organizace. Mezi vybrané účetní jednotky patří organizační složky státu, státní fondy, včetně Pozemkového fondu ČR. (Otrusinová, Kubičková, 2011, s. 3)

4.4.1 Organizační složky

Podle Otrusinové a Kubičkové, (2011, s. 4) se tato forma hospodaření doporučuje pro činnosti, které nevyžadují velký počet zaměstnanců, nepotřebují rozsáhlé technické vybavení, nejsou nijak organizačně členěné a nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů. Patří sem organizační složky státu a organizační složky ÚSC.

Organizační složky státu

Nejsou právnickou osobou, ale samostatnou účetní jednotkou. Její jednání je považováno za jednání státu. Jde např. o ministerstva, soudy, kancelář prezidenta republiky aj.

Organizační složky ÚSC

Vznik organizační složky ÚSC je vymezen v zákoně 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech ÚSC. Nejsou právnickou osobou ani účetní jednotkou, hospodaří jménem svého zřizovatele.

4.4.2 ÚSC – obce, kraje

ÚSC jsou podle Ústavy ČR územními společenstvími občanů, která má právo na samosprávu. Kraj a obec jsou veřejnoprávní korporace a vystupují v právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Mají vlastní majetek a hospodaří s ním samostatně na základě vlastního rozpočtu příjmů a výdajů s využitím vlastních peněžních fondů. (Otrusinová, Kubičková, 2011, s. 4)

Následující tabulka zobrazuje organizace zřizované ÚSC.

Obec	Kraj
Organizační složky	Organizační složky
Příspěvkové organizace	Příspěvkové organizace
Obchodní společnosti	Obchodní společnosti
Obecně prospěšná společnost	Obecně prospěšná společnost
Školské právnické osoby podle školského zákona	Školské právnické osoby podle školského zákona
Veřejné výzkumné instituce	Veřejné výzkumné instituce
Veřejná ústavní zdravotnická zařízení	Veřejná ústavní zdravotnická zařízení
Nadace, nadační fond	Nadace, nadační fond
Družstvo	Družstvo
Svazek obcí	
Zájmová sdružení PO (obec s jinými subjekty)	Zájmová sdružení PO (kraj s jinými subjekty)
Mezinárodní sdružení místních orgánů nebo PO na základě smlouvy o spolupráci	Mezinárodní sdružení se zahraničními partnery

Tabulka 3 Organizace zřizované ÚSC

Zdroj: Otrusinová, Kubičková, 2007, s. 6, vlastní zpracování

4.4.3 Příspěvkové organizace

Patří do sféry veřejného sektoru, působí zejména v oblasti zdravotnictví, školství nebo kultury. Jelikož své služby poskytují bezplatně nebo za nižší ceny, nelze jejich činnost provozovat na principu samofinancování. Jsou právnickou osobou a vybranou účetní jednotkou. Existují ve dvou formách: příspěvkové organizace státu a příspěvkové organizace ÚSC. (Otrusinová, Kubičková, 2011, s. 6-7)

Kromě výše zmíněných se mezi další typy neziskových organizací řadí organizace s mezinárodním prvkem, společenství vlastníků jednotek, politické strany a politická hnutí, veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce. (bvaudit.cz © 2015)

4.5 NO a zdroje jejich financování

Neziskové organizace působící v kultuře se podle Boukala (2007) dělí do dvou základních skupin. První skupinu tvoří veřejnoprávní neziskové organizace, kdy jsou zakladateli veřejnoprávní subjekty (ministerstva, kraje, obce). Jedná se o příspěvkové organizace, velmi četně zastoupené ve všech oblastech neziskové činnosti (v kultuře jde o např. městská divadla, muzea, galerie atd.). Druhou skupinu představují soukromoprávní neziskové organizace zakládané soukromými subjekty. Zde můžeme zařadit např. nadace a nadační fondy. Všechny uvedené subjekty potřebují k naplnění svého poslání finanční zdroje. Příspěvkové organizace hospodaří na základě zákona 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a zákona 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Soukromoprávní neziskové organizace jsou rovněž ve větší nebo menší míře financovány z veřejných rozpočtů.

Boukal (2007) dále uvádí další možnosti získávání zdrojů:

Nadace a nadační fondy

V případě možného získávání zdrojů od nadací je nutné zohlednit fakt, že se nejedná o dáorce, ale o samostatný neziskový subjekt, který sleduje vlastní poslání. Je proto vhodné najít soulad mezi vlastním posláním a posláním nadace.

Podniky

Podniky mohou působit jako dárci nebo sponzoři. Jelikož podniky sledují svůj zájem uplatnit se na trhu, je důležité, aby jejich podpora neziskovým organizacím byla vidět.

Individuální dárci

Podpora ze strany jednotlivců může být očekávána v případě přímé zainteresovanosti podporovatele na rozvoji dané kultury. Čím je širší okruh konzumentů dané kultury, tím větší rozsah individuální podpory lze očekávat.

Vedlejší hospodářská činnost

V případě vedlejší hospodářské činnosti nejde o to komercializovat kulturu, ale zajistit přiměřenou míru soběstačnosti. Jelikož však vyžaduje pečlivou přípravu, může se zahájit jedině tehdy, když je její management přesvědčen o dostatečné ziskovosti této aktivity.

Veřejné rozpočty

Veřejné rozpočty jsou významným zdrojem prostředků neziskovým organizacím. Jedná se o rozpočty měst, obcí, ministerstev, ale také o Evropské fondy. Správci těchto rozpočtů vyhláší podmínky udělení podpory na základě žádostí předložených v požadované struktuře a časových termínech.

Dále Boukal a Vávrová (2007, s. 39) udávají i ostatní zdroje financování, mezi které patří:

- Členské příspěvky,
- Příjmy dosažené z loterií a her,
- Daňové a poplatkové zvýhodnění.

Fundraising

Fundraising, coby jedna z forem financování, je v této práci blíže rozepsán v části financování kultury. Pro neziskové organizace je však velmi důležitý, a to zejména v těchto oblastech, které popisuje portál VBC CZECH (© 2010-2015)

- Rozšíření a rozvoj
Má-li organizace v budoucnu úspěšně obstát, je pravděpodobné, že bude muset rozšiřovat a rozvíjet svou činnost – např. zlepšit nabízené služby, začít působit v dalších oblastech, experimentovat a inovovat. To vše vyžaduje víc peněz, které bude muset sehnat.
- Omezení závislosti
V případě, že organizaci podporuje jeden nebo jen málo dárců, kteří poskytují většinu finančních prostředků, může se dostat do stavu závislosti. Rozšíření fundraisingové základny o další dárce a využití dalších zdrojů příjmů může takovou závislost omezit. Musíte si říci, zda je vaše organizace příliš závislá na jednom ze zdrojů.
- Budování podpory
Fundraising není jen o penězích, ale také o počtu příznivců. Všechny příznivce je možné přesvědčit, aby darovali znovu a byli ještě štedřejší. Je potřeba zvážit, jaké skupiny příznivců je třeba oslovit a kdo může mít zájem o práci, kterou se organizace zabývá.
- Vytváření životaschopné a udržitelné organizace
Fundraising není jen o získávání prostředků potřebných v dohledné době, ale dotýká se také toho, zda bude organizace životaschopnou, stabilní a trvale udržitelnou.

5 ROLE OBCÍ V ROZVOJI MÍSTNÍ KULTURY

Obec je klíčovým aktérem na lokální úrovni. Koordinační role obcí ve venkovském prostoru je negativně ovlivněna její roztržitostí, tzn. nadměrným počtem převážně malých obcí, k jejichž hlavnímu znevýhodnění patří nedostatek disponibilních finančních prostředků a také špatná dostupnost informací. Pro dosažení žádoucích cílů je proto podstatná spolupráce obcí. Obce se sdružují nejčastěji formou dobrovolných svazků obcí nebo místních akčních skupin. (Regionální rozvoj, © 2015)

Obce pečují o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Obce podporují rozvoj kultury ze svých rozpočtů, některé zřizují kulturní instituce např. městské a obecní knihovny, městská a obecní muzea, popřípadě jiné specializované kulturní instituce. (Podkladová studie ke státní kulturní politice na léta 2009 – 2014, s. 10)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 VYMEZENÍ A ZÁKLADNÍ SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU BÍLÉ KARPATY

Mikroregion Bílé Karpaty se nachází v jihovýchodní části Moravy, v oblasti Slovácka v těsné blízkosti slovenské hranice. Tato oblast je známá bohatou kulturou i živými tradicemi.

6.1 Mikroregion Bílé Karpaty

Mikroregion Bílé Karpaty vznikl 11. 10. 2007 jako dobrovolná svazek obcí za účelem zajištění dalšího celkového rozvoje mikroregionu. Byl založen obcemi na základě rozhodnutí jejich zastupitelstev. (rejstrik-firem.kurzy.cz, © 2000 – 2015)

V současné době sdružuje 9 obcí – Dolní Němčí, Slavkov, Horní Němčí, Strání, Březová, Lopeník, Vápenice, Vyškovec a Starý Hrozenkov. Mikroregion BK má 10 624 obyvatel a rozlohu 13 968 ha. Nachází se ve Zlínském kraji, v příhraniční oblasti se Slovenskem. (Mikroregion Bílé Karpaty, © 2012)

Rozkládá se v podhůří Velké Javořiny (970 m. n. m., která je místem projevu česko-slovenské vzájemnosti) a Velkého Lopeníku. (vyletnik.cz)

Členské obce mikroregionu jsou různých velikostních skupin, což přehledně znázorňuje následující tabulka. Uvedená data platí k 31. 12. 2013.

Obec	Počet obyvatel
Březová	1012
Dolní Němčí	3007
Horní Němčí	830
Lopeník	196
Slavkov	676
Starý Hrozenkov	910
Strání-Květná	3604
Vápenice	199
Vyškovec	149

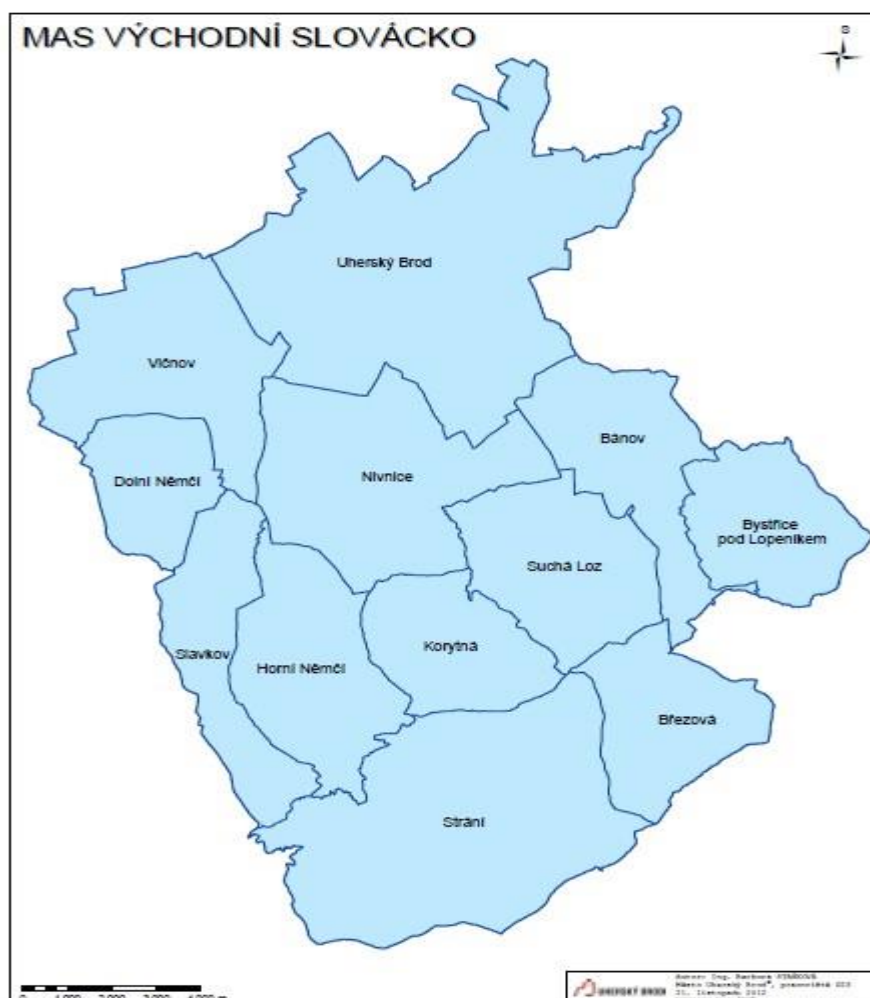
Tabulka 4 Počet obyvatel obcí v mikroregionu BK

Zdroj: Český statistický úřad, © 2015, vlastní zpracování

6.2 MAS Východní Slovácko

MAS Východní Slovácko je občanské sdružení, které vzniklo v roce 2005 a do jeho územní působnosti patří katastry obcí Bánov, Březová, Bystřice pod Lopeníkem, Dolní Němčí, Horní Němčí, Korytná, Nivnice, Slavkov, Strání, Suchá Loz, Vlčnov a města Uherský Brod. Počet obyvatel žijících v tomto území přesahuje 35 000 obyvatel. (MAS Východní Slovácko, © 2011)

MAS Východní Slovácko se nachází v jihovýchodní části Zlínského kraje. Je součástí regionu NUTS II - Střední Morava, Zlínského kraje a okresu Uherské Hradiště. Nejvýznamnějším průmyslovým i správním centrem je město Uherský Brod. K 1. 1. 2014 je členem MAS Východní Slovácko celkem 29 členů. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR)

Obrázek 4 Mapa MAS Východní Slovácko

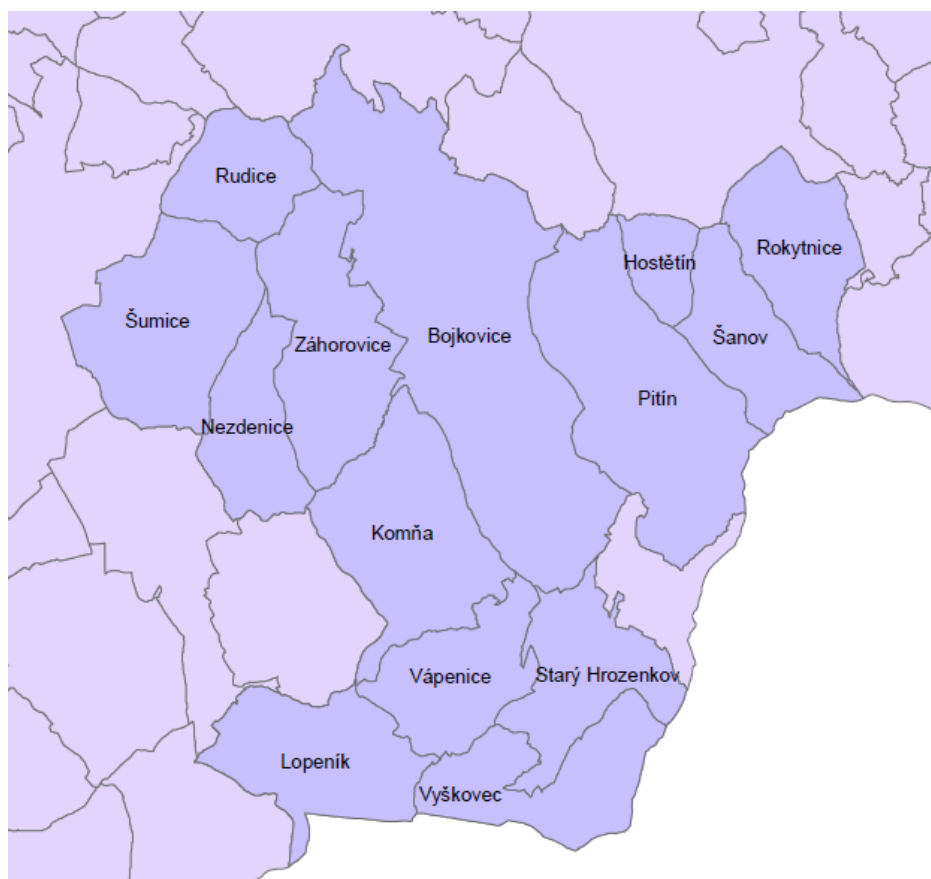
Zdroj: MAS Východní Slovácko, © 2011

6.3 MAS Bojkovsko

Čtyři z obcí mikroregionu Bílé Karpaty – Vyškovec, Vápenice, Lopeník a Starý Hrozenkov, jsou členy MAS Bojkovsko. Ta byla založena v roce 2005 a kromě již zmíněných obcí jsou dalšími členy obce Bojkovice, Hostětín, Komňa, Nezdenice, Pitín, Rokytnice, Rudice, Šanov, Šumice, Vápenice, Záhorovice a Židkova. MAS se do svých aktivit snaží zapojit podnikatele, neziskový sektor a obce. Podporuje takové aktivity, které v sobě obsahují vysoký a dosud málo využitý potenciál. Jedná se o přírodní a kulturní bohatství, zvláštnosti, tradice a ekologii. Mezi podporované aktivity řadí zvláště ty, které se vzájemně doplňují, šetří okolní přírodu a jsou tak větším přínosem pro region. (MAS Bojkovsko, © 2015)

MAS Bojkovsko však prioritně soustřeďuje svůj zájem na rozvoj území mikroregionu Bojkovsko.

Obrázek 5 Mapa MAS Bojkovsko

Zdroj: MAS Bojkovsko, © 1998 - 2015

7 ANALÝZA KULTURNÍ INFRASTRUKTURY

Oblast jihovýchodní Moravy má bohatou kulturní historii, která mnohdy přetrvává dodnes. Ať už se jedná o kulturní památky nebo četné kulturní akce. I když jsou jednotlivé obce mikroregionu nedaleko od sebe, lze u každé z nich pozorovat rozdíly např. v dialektu, odlišných zvycích či obyčejích.

V obcích se stále udržují staré zvyky a tradice, které vychází z dřívějších období.

7.1 Kulturní památky v obcích mikroregionu Bílé Karpaty

Území mikroregionu je známé také díky řadou kulturních a historických památek, které se zde nacházejí. Nejvíce těchto památek se nachází v obci Strání, která je svou rozlohou i počtem obyvatel největší obcí mikroregionu a je známá jako kulturní centrum Slovácka. Tabulka níže zobrazuje jednotlivé obce a památky, které se zde nacházejí a jsou evidovány v Ústředním seznamu kulturních památek ČR, a také datum, od kterého jsou tyto památky evidovány. Údaje jsou k 10. 3. 2015.

Obec	Kulturní památka	V evidenci ÚSKP od:
Březová	Kostel sv. Cyrila a Metoděje	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 306	3. 5. 1958
Dolní Němčí	Kostel sv. Filipa a Jakuba	6. 5. 1997
	Socha sv. Floriána	3. 5. 1958
	Jiná obytná stavba č. p. 54	3. 5. 1958
	Jiná obytná stavba č. p. 58	3. 5. 1958
	Jiná obytná stavba č. p. 105	3. 5. 1958
Horní Němčí	Kostel sv. Petra a Pavla	16. 9. 1992
	Venkovská usedlost č. p. 48	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 84	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 131	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 236	4. 1. 1996
	Vodní mlýn	3. 5. 1958
Lopeník	Zvonice	12. 10. 1993
	Krucifix	6. 10. 1993
	Venkovská usedlost č. p. 141	3. 5. 1958

Pokračování tabulky č. 5

Obec	Kulturní památka	V evidenci ÚSKP od:
Slavkov	Pomník 2. sv. války	3. 5. 1958
Starý Hrozenkov	Kaplička	3. 5. 1958
	Socha sv. Jana Nepomuckého	3. 5. 1958
Strání-Květná	Kostel Povýšení sv. Kříže	14. 7. 2000
	Socha sv. Jana Křtitele	3. 5. 1958
	Seník	4. 11. 1994
	Stodola	3. 5. 1958
	Zámek – zámeček	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 86	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 108	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 116	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 117	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 216	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 327	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 430	3. 5. 1958
Vápenice	Seník – bývalý č. p. 36	23. 9. 1996
	Venkovská usedlost č. p. 43	3. 5. 1958
	Seník – bývalý č. p. 53	27. 9. 1996
	Venkovská usedlost č. p. 53	3. 5. 1958
Vyškovec	Venkovská usedlost č. p. 20	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 40	3. 5. 1958
	Venkovská usedlost č. p. 43	3. 5. 1958

Tabulka 5 Nemovité památky v obcích mikroregionu Bílé Karpaty

Zdroj: Národní památkový ústav ČR © 2003-2015, vlastní zpracování

Nejvýznamnějšími památkami ve větších obcích jsou kostely, které byly postaveny v 19. a 20. století. V menších obcích, kde kostely chybí, najdeme místo nich kapličky a zvonice. Téměř v každé obci lze nalézt venkovské usedlosti jako památky lidového stavitelství většinou z konce 19. a začátku 20. století. Snahou obcí je tyto památky zachovat v původním provedení. Kromě památek evidovaných Národním památkovým ústavem ČR jsou ještě v

jednotlivých obcích i další kulturní památky, které sice v evidenci nejsou, ale bezpochyby mají svou historickou hodnotu a jsou také často cílem turistů, kteří tuto oblast navštíví.

Jejich výčet znázorňuje následující tabulka.

Obec	Kulturní památka
Březová	Památník obětem 2. sv. války
Dolní Němčí	Kaple sv. Anny
Horní Němčí	Kaplička svatého Jana Nepomuckého Kaple Božího Těla Letadlo na návsi z 2. sv. války
Lopeník	Kaplička sv. Izidora
Slavkov	Kaple Nejsvětější Trojice Zvonice Kaple sv. Zdislavy Několik křížů ze 17. – 19. Století
Starý Hrozenkov	Kostel Narození Panny Marie Památka lidové architektury, dům č. p. 76
Strání-Květná	Venkovská usedlost č. p. 85 Farní dvorana Schillerova vila ve Květné Göpfertova a Zahnova vila ve Květné Kaplička v Uhliskách
Vápenice	Kaple Panny Marie Bolestné
Vyškovec	Horská kaple Panny Marie Královny Zvonička s hudbou Památník americkým letcům Venkovská usedlost č. p. 12 Zemědělská usedlost č. p. 44

Tabulka 6 Kulturní památky neevidované v ÚSKP ČR

Zdroj: materiály obcí, vlastní zpracování

7.2 Kulturní akce v obcích mikroregionu Bílé Karpaty

Obce každoročně nabízí bohatý kulturní program, kterým se snaží přilákat nejen místní návštěvníky, ale i lidí z okolních regionů. Také zde platí, že čím je obec větší, tím více kulturních akcí nabízí. Řadu kulturních aktivit je možné udržovat také díky místním spolkům, které se aktivně spolupodílí na pořádání. Kulturní akce se v mnoha případech udržují z dřívějších dob, kdy se vycházelo z jarních a zimních cyklů nebo rodinných zvyků. Každoroční akcí v obcích jsou hody, stavění májek či fašankové obchůzky. Téměř v každé obci se také konají kulturní akce pro děti, např. dětský den, karnevaly, akce s pohádkovou tematikou, mikulášské besídky aj. Místní kultura má značný význam také v odlehlejších částech mikroregionu, které se dlouhodobě potýkají s odlivem obyvatel. Cílem těchto obcí je i mimo jiné obnovení kulturního vyžití místních lidí. Nejvýznamnější kulturní akce z pohledu jednotlivých obcí jsou rozepsány níže. Všechny údaje vychází z materiálů obcí.

7.2.1 Březová

Historie svatebního kroje z Březové

Výstava zaměřená na obecní historii. Rekonstrukce typického kroje místní nevěsty, promítání dobových fotografií, výstava historických předmětů.

Pořadatel: OS Kopretina, Obec Březová

Vánoční koledování

Předvánoční zpívání vánočních koled dětí z místní mateřské a základní školy.

Pořadatel: OS Dúbrava a Babulky

Cyrlometodějská pouť a folklórní odpoledne

Koná se v červenci jako připomínka a oslava patronů sv. Cyrila a sv. Metoděje. Vystupuje zde řada místních spolků.

Pořadatel: DH Březovjané, TJ Březová, Farnost

Mezi další akce lze zařadit Setkání Březových nebo Mezinárodní nohejbalový turnaj a dětská olympiáda.

7.2.2 Dolní Němčí

Hody s právem

Hody se konají první květnovou nedělí jednou za dva roky. Součástí akce je hodový průvod obcí, který si přijde pro své stárky a vyžádá si u starosty povolení k hodové zábavě, které se účastní cimbálová a dechová hudba.

Pořadatel: Národopisná krúžek Dolněmčan, SDH Dolní Němčí, TJ Dolní Němčí

Dožínky

Historie dožínky sahá do roku 1923. Konají se jednou za pět let v srpnu po žních. Oslavu zahajuje krojovaný průvod, který prochází vesnicí až po dům hospodáře. Presentují se zde tradiční dožínkové tance za účasti dechové a cimbálové muziky.

Pořadatel: Národopisná krúžek Dolněmčan, Agro Okluky, a. s., TJ Dolní Němčí

Vaření trnek

Folklórní akce, která se koná každoročně v září již od roku 1999. Návštěvníci této akce mají možnost sledovat proces výroby domácích povidel, které si poté mohou zakoupit. Součástí programu je i lidový jarmark za účasti folklórních i cimbálových souborů.

Pořadatel: Ženský pěvecký sbor Tetičky, Mužský pěvecký sbor Dolněmčané, Národopisný krúžek Dolněmčan

Pečení chleba

Jedná se o novou folklórní tradici, která se koná od roku 2008 vždy v červenci. Je zde možné shlédnout pečení chleba v dobové kachlové peci Na akci vystupují především místní hudební soubory.

Pořadatel: Národopisný krúžek Dolněmčan

Svěcení vína

Akce konaná každoročně v prosinci spojená s ochutnávkou vína, které posvětil místní farář.

Pořadatel: Farnost, Český zahrádkářský svaz

7.2.3 Horní Němčí

Adventní dílničky

Předvánoční akce ZŠ v Horním Němčí. Hlavním smyslem je společné setkání žáků, pedagogů a veřejnosti.

Pořadatel: ZŠ Horní Němčí

Horněmčanská akademie

Kulturní akce pro mladé talenty, kteří mají možnost předvést své umění.

Pořadatel: Folklorní soubor Horněmčí, Obec Horní Němčí

Tradiční posezení s důchodci

Akce konaná dvakrát do roka, kdy se účastní místní důchodci, rodáci nebo chalupáři.

Pořadatel: Klub důchodců Javořina, Obec Horní Němčí

Vánoční koncert

Prosincové vystoupení místního pěveckého sboru schola v kostele.

Pořadatel: Schola Horní Němčí

7.2.4 Slavkov

Hody

Tradiční každoroční akce pořádaná společně se sousední obcí Horní Němčí.

Pořadatel: Folklorní soubor Horněmčí, Obec Slavkov a Horní Němčí

Folklórní den

Akce, která se koná každý druhý rok v srpnu za účasti místních i zahraničních folklórních souborů, pěveckých sborů a cimbálové muziky. Součástí je i přehlídka krojů nebo jarmark lidových řemesel.

Pořadatel: Obec Slavkov, SDH Slavkov, TJ Sokol Slavkov

Cestopisné vyprávění

Vyprávění spojené s projekcí fotografií z cest z různých koutů světa.

Pořadatel: ZŠ Horní Němčí a Obec Slavkov

Slavnostní rozsvěcení vánočního stromu

Každoroční akce pořádaná se začátkem adventu. Vystoupení dětí z mateřské školy a místních souborů.

Pořadatel: Obec Slavkov

Další specifickou akcí je Setkání Slavkovů, kdy se účastní obce se Slavkovem názvu. Účastníci jsou obce z ČR, Slovenska a Polska.

7.2.5 Lopeník

Kateřinské uzavírání rozhledny na Lopeníku

Termín konání je vždy v listopadu, kdy Bílý Karpat za účasti folklórních souborů a harmonikářů symbolicky uzamkne rozhlednu. Rozhledna se poté otevírá začátkem dubna, součástí je také pietní akt u památníku padlých.

Pořadatel: Obec Lopeník

Mezi další akce na Lopeníku můžeme zařadit i malování kraslic a zdobení perníčků, výrobu adventních věnců a ozdob nebo pravidelné setkání turistů u rozhledny na Lopeníku.

7.2.6 Starý Hrozenkov

Moravsko – slovenský festival dechových hudeb

Vystoupení dechových hudeb z České a Slovenské republiky. Akce se koná každoročně v červnu.

Pořadatel: Obec Starý Hrozenkov

Kopaničářské slavnosti

Ve Starém Hrozenkově se letos v červenci koná již 55. ročník slavností, které jsou zaměřeny převážně na folklor. Účastní se místní i zahraniční folklórní soubory, vesnické skupiny i dechové orchestry. Součástí je výstava a jarmark řemesel.

Pořadatel: Obec Starý Hrozenkov, slovenská obec Drietoma

Hody s dožínkami

Krojovaný průvod Starým Hrozenkovem, předání dožínkového věnce starostovi obce.

Pořadatel: Obec Starý Hrozenkov

Rozsvěcování vánočního stromu

Akce se koná každoročně v prosinci. Součástí je vystoupení folklórních souborů a dětí ze ZŠ a MŠ.

Pořadatel: ZŠ a MŠ Starý Hrozenkov

7.2.7 Strání – Květná

Festival masopustních tradic FAŠANK

Akce se koná každoročně na přelomu února a března již od roku 1987. Začíná vždy v pátek, který předchází Popeleční středě a končí v úterý masopustní obchůzkou po vsi.

Při příležitosti fašankového festivalu se každoročně koná den otevřených dveří v Moravských sklárnách ve Květné, které byly založeny v roce 1794 a je tak nejdéle fungující sklárnou v celé České republice a jednou z nejstarších v Evropě. (Czech Tourism, © 2015)

Pořadatel: Obec Strání, SDH Strání, FC Strání

Javořinské slavnosti

Tradiční setkání Čechů a Slováků na vrcholu Bílých Karpat. Tato akce se koná na přelomu července a srpna za účasti různých souborů a muzik.

Pořadatel: Přípravný výbor Slavností bratrství Čechů a Slováků, jehož členem a tedy spoluorganizátorem akce je i obec Strání

Festival dechových hudeb Pod Javorinů

Festival se koná vždy v srpnu a kromě místních souborů vystupují i přespolní a zahraniční muziky.

Pořadatel: Obec Strání, DH Straňanka, FC Strání, SDH Strání

Hody

Hody se konají v polovině září, termín konání je shodný s křesťanským svátkem Povýšení sv. Kříže. Součástí hodů je i zvyk, kdy chasa v čele se stárkem přebírá od starosty vládu nad obcí po dobu konání hodů.

Pořadatel: Obec Strání, Cimbálová muzika Strýci, OS Společnost Pro Kulturu Obce Strání

Setkání harmonikářů

Akce se koná na svátek sv. Kateřiny a účastní se jí místní i zahraniční harmonikáři a heligonkáři.

Pořadatel: OS Společnost Pro Kulturu Obce Strání

Silvestr

Poslední den roku se pravidelně setkávají Češi a Slováci při výstupu na nejvyšší horu Bílých Karpat, Velkou Javořinu. Poté se vracejí na zdejší náměstí, zapalují Vátru přátelství a zpívají Česko – slovenskou hymnu.

Pořadatel: Přípravný výbor Slavností bratrství Čechů a Slováků

Dny obce Strání

Pořádají se na počest místních spolků, které v daném roce mají výročí. Součástí programu je např. ukázka zásahu hasičů, různé výstavy obrazů či fotografií zachycující historii nejen místní obce, ale také obcí z okolí, nebo vystoupení mužských a ženských pěveckých sborů.

Pořadatel: Na pořadatelství se podílí vždy ten spolek či spolky mající v daném roce významné výročí.

7.2.8 Vápenice

Ve Vápenicích lze navštívit akci košt slivovice nebo westernové odpoledne. Tradiční akce konající se každoročně v září jsou mše u zvoničky a hody.

Pořadatel: Uvedené akce pořádá obec Vápenice, většinou ve spolupráci s obcí a farností Starý Hrozenkov.

7.2.9 Vyškovec

V roce 1944, během druhé světové války, se nad Bílými Karpaty rozpoutala letecká bitva, která byla označena za největší bitvu nad střední Evropou. Zahynulo v ní mnoho amerických letců a právě jim je věnován pomník nad obcí, postavený přímo na trase jejich letu. (Aspida, © 2015).

U památníku americkým letcům se konají vzpomínkové akce na tuto bitvu, jejichž součástí je také naučná stezka se zastavením na místech, kde se letouny zřítily.

Pořadatel: Muzejní spolek Aloise Jaška v Bojkovicích v rámci mikroregionu Bojkovsko.

Mezi další kulturní akce v jednotlivých obcích patří pořádání různých plesů, dětských karnevalů, Tříkrálové koledování, pálení čarodějnic, lampionových průvodů nebo koštů vína.

Za zmínku stojí také známá kulturní akce Slovácké slavnosti vína v Uherském Hradišti, které je nazýváno slováckou metropolí. Akce se koná každoročně v září již od roku 2003.

Jedná se o jednu z nejvýznamnějších akcí svého druhu, která prezentuje bohatost a rozmanitost tradiční lidové kultury na Slovácku. Je možné zde shlédnout přehlídku kulturního dědictví regionu, kterou spolupořádají mikroregiony Staroměstsko, Ostrožsko, Východní Slovácko, Dolní Poolšaví, Za Moravú, Bílé Karpaty a Buchlov. Do programu se zapojuje téměř stovka měst a obcí z okolí Uherského Hradiště, k nimž se každoročně připojují partnerská

města Bridgewater (Velká Británie), Mayen (Německo), Priverno (Itálie), Szárvár (Maďarsko), Krosno (Polsko) a Skalica (Slovensko). Každý rok se zde představují desítky folklorních souborů, cimbálových muzik i dechových kapel, a společně s ochutnávkou vín, burčáku a regionálních gurmánských specialit vytvářejí nezapomenutelný zážitek pro desetitisíce návštěvníků. (Slovácké slavnosti vína a otevřených památek, © 2005-2013)

Tabulka níže přehledně zobrazuje kulturní akce konané v jednotlivých obcích, jejich termín, pořadatele, ale také význam těchto akcí.

Název Akce	Místo konání	Termín akce	Význam akce	Pořadatel
Historie svatebního kroje z Březové	Březová	Není stanoven pevný termín	Lokální	OS Kopretina, Obec Březová
Vánoční koledování	Březová	Prosinec	Lokální	OS Dúbrava a Babulky
Cyrilometodějská pouť a folklórní odpoledne	Březová	Červenec	Regionální	DH Březovjané, TJ Březová, Farnost
Hody s právem	Dolní Němčí	Květen (jednou za 2 roky)	Lokální	Národopisná krúžek Dolněmčan, SDH Dolní Němčí, TJ Dolní Němčí
Dožínky	Dolní Němčí	Srpen (jednou za 5 let)	Lokální	Národopisná krúžek Dolněmčan, Agro Okluky, a. s., TJ Dolní Němčí
Vaření trnek	Dolní Němčí	Září	Lokální	Ženský pěvecký sbor Tetičky, Mužský pěvecký sbor Dolněmčané, Národopisný krúžek Dolněmčan
Pečení chleba	Dolní Němčí	Červenec	Lokální	Národopisný krúžek Dolněmčan
Svěcení vína	Dolní Němčí	Prosinec	Lokální	Farnost, Český zahrádkářský svaz

Pokračování tabulky č. 7

Název akce	Místo konání	Termín akce	Význam akce	Pořadatel
Adventní dílničky	Horní Němčí	Prosinec	Lokální	ZŠ Horní Němčí
Horněmčanská akademie	Horní Němčí	Není pevně stanoven termín	Lokální	Folklorní soubor Horněmčí, Obec Horní Němčí
Tradiční posezení s důchodci	Horní Němčí	2x do roka, není pevně stanoven termín	Lokální	Klub důchodců Javořina, Obec Horní Němčí
Vánoční koncert	Horní Němčí	Prosinec	Lokální	Schola
Hody	Horní Němčí, Slavkov	Červen	Lokální	Folklorní soubor Horněmčí, Obec Slavkov a Horní Němčí
Cestopisné vyprávění	Slavkov	Několikrát do roka	Lokální	ZŠ Horní Němčí a Obec Slavkov
Folklorní den	Slavkov	Srpen, jednou za 2 roky	Regionální	Obec Slavkov, SDH Slavkov, TJ Sokol Slavkov
Slavnostní rozsvěcení vánočního stromu	Slavkov	Prosinec	Lokální	Obec Slavkov
Kateřinské uzavírání rozhledny	Lopeník	Listopad	Lokální	Obec Lopeník
Hody s dožínkami	Starý Hrozenkov	Září	Lokální	Obec Starý Hrozenkov

Pokračování tabulky č. 7

Název akce	Místo konání	Termín akce	Význam akce	Pořadatel
Moravsko – slovenský festival dechových hudeb	Starý Hrozenkov	Červen	Národní	Obec Starý Hrozenkov
Kopaničářské slavnosti	Starý Hrozenkov	Červenec	Národní	Obec Starý Hrozenkov, slovenská obec Drietoma
Slavnostní rozsvěcování vánočního stromu	Starý Hrozenkov	Prosinec	Lokální	ZŠ a MŠ Starý Hrozenkov
Festival masopustních tradic	Strání	Únor	Lokální	Obec Strání, SDH Strání, FC Strání
Javořinské slavnosti	Javořina	Přelom červenec-srpen	Národní	Přípravný výbor Slavností bratrství Čechů a Slováků, jehož členem a tedy spolupořadatelem akce je i obec Strání
Festival dechových hudeb Pod Javorinů	Strání	Srpen	Národní	Obec Strání, Cimbálová muzika Strýci, OS Společnost Pro Kulturu Obce Strání
Hody	Strání	Září	Lokální	Obec Strání, Cimbálová muzika Strýci, OS Společnost Pro Kulturu Obce Strání

Pokračování tabulky č. 7

Název akce	Místo konání	Termín akce	Význam akce	Pořadatel
Setkání harmonikářů	Strání	Listopad	Národní	OS Společnost Pro Kulturu Obce Strání
Silvestr	Velká Javořina, Strání	Není stanoven přesný termín	Národní	Přípravný výbor Slavností bra- trství Čechů a Slováků
Dny obce Strání	Strání	Není stanoven přesný termín	Lokální	Na pořadatelství se podílí vždy ten spolek či spolky mající v daném roce významné výročí.
Den otevřených dveří v Mor. Sklárnách ve Květné	Květná	Únor	Regionální	Moravské Sklárný
Košť slivovice	Vápenice	Není stanoven přesný termín	Lokální	Obec Vápenice
Westernové odpoledne	Vápenice	Není stanoven přesný termín	Lokální	Obec Vápenice
Vzpomínkové akce u památ- níku	Vyškovec	Srpen	Lokální	Muzejní spolek Aloise Jaška v Bojkovicích v rámci mikrore- gionu Bojkovsko

Tabulka 7 Přehled kulturních akcí v mikroregionu Bílé Karpaty

Zdroj: vlastní zpracování

7.3 Kulturní infrastruktura mikroregionu

Ani v jedné z obcí není k dispozici kino, a pouze v Dolním Němčí nalezneme muzeum, které je památkou lidového stavitelství z 18. století. V nejmenších obcích mikroregionu pak chybí i kostely či kulturní domy. Pozitivní je ovšem skutečnost, že knihovny fungují i v těch nejmenších obcích jako je Lopeník, Vápenice a Vyškovec. Kompletní kulturní infrastrukturu zobrazuje následující tabulka.

Obec	Kino	Knihovna	Muzeum	Kulturní dům	Kostel
Březová	ne	ano	ne	ne	ano
Dolní Němčí	ne	ano	ano	ano	ano
Horní Němčí	ne	ano	ne	ano	ano
Lopeník	ne	ano	ne	ne	ne
Slavkov	ne	ano	ne	ano	ne
S. Hrozenkov	ne	ano	ne	ano	ano
Strání- Květná	ne	ano	ne	ne	ano
Vápenice	ne	ano	ne	ano	ne
Vyškovec	ne	ano	ne	ne	ne

Tabulka 8 Kulturní infrastruktura v obcích mikroregionu BK

Zdroj: materiály obcí, vlastní zpracování

8 ANALÝZA SPOLUPRÁCE MAS A NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ PŘI ROZVOJI MÍSTNÍ KULTURY

Při rozvoji místní kultury je důležitá spolupráce všech subjektů, neboť podpora kultury a kulturních aktivit je pro společnost velmi důležitá. Z rozhovorů uskutečněných s různými představiteli mikroregionu Bílé Karpaty však jednoznačně vyplývá důležitost existence místních spolků a organizací, které v místní kultuře obcí mají nezastupitelnou funkci. Pouze v obci Vyškovec, která je počtem obyvatel nejmenší z obcí mikroregionu nepůsobí žádná místní organizace. Výčet všech spolků jednotlivých obcí přehledně znázorňuje následující tabulka.

Obec	Název neziskové organizace
Březová	Sbor dobrovolných hasičů, Myslivecké sdružení Hubert, Spjevulenky, OS Kopretina a její folklorní soubory, TJ Sokol Březová, Dechová hudba Březovjané, Folklorní soubor Dúbrava
Dolní Němčí	Národopisný krúžek Dolněmčan, Ženský pěvecký sbor Tetičky, Mužský pěvecký sbor Dolněmčané, schola, Myslivecké sdružení LANKA, Český zahrádkářský svaz, Chovatelé holubů, Sbor dobrovolných hasičů, Moravský rybářský svaz, TJ Dolní Němčí
Horní Němčí	SDH Horní Němčí, Myslivecké sdružení Lesná, Klub důchodců Javořina, Folklorní soubor Horněmčí, TJ Sokol, Český svaz ochránců přírody Jalovec
Lopeník	SDH Lopeník
Slavkov	TJ Sokol, Sbor dobrovolných hasičů, vodácký oddíl, ČOZS, klub důchodců, Myslivecké sdružení KASIVEC, ČSOP Pantoflíček
Starý Hrozenkov	Folklorní soubor KOPANIČÁR, Dětský soubor KOPANIČÁREK Starý Hrozenkov, Gajdoši z Kopanic, Dechová hudba Hrozenčané, Raiwa, včelaři,
Strání	občanské sdružení Společnost Pro Kulturu Obce Strání, OS Saturn, Folklorní soubor Javorina, CM STRÝCI, CM Vlasty Grycové, DH STRAŇANKA - DH JAVORINKA, ORIENTÁLNÍ SKUPINA SATURN - SDH Strání, Vojensko historický klub, DIVADELNÍ SOUBOR KARLA HÖGERA - ochotnické divadlo ze Strání, FC Strání, rybáři, JAWA klub, tenisový klub, HC Strání
Vápenice	Mužský sbor z Vápenic, Ženský sbor ČEČERA
Vyškovec	-----

Tabulka 9 Neziskové organizace působící v obcích mikroregionu

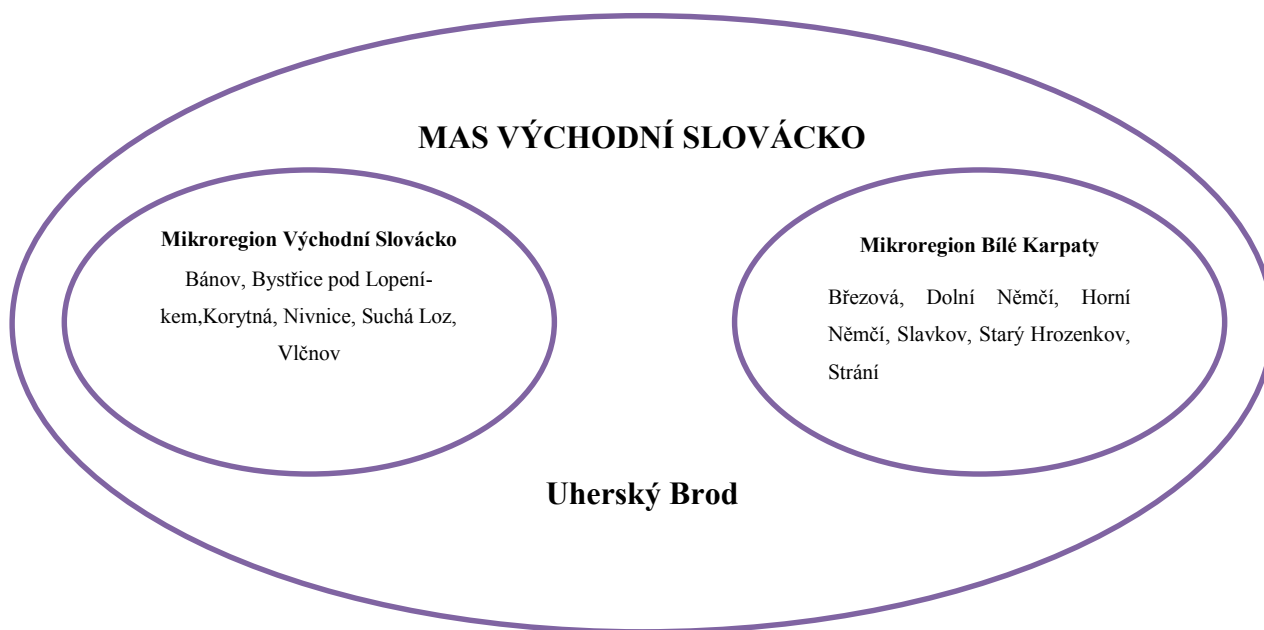
Zdroj: materiály obcí, vlastní zpracování

8.1 Spolupráce v rámci MAS Východní Slovácko

Z hlediska meziobecní spolupráce je území MAS rozděleno na Mikroregion Východní Slovácko a na část mikroregionu Bílé Karpaty. Oba mikroregiony jsou menšími uskupeními se společnými rozvojovými zájmy. Svazky obcí mají klíčovou roli v oblasti realizace rozvojových záměrů obcí přesahujících území jedné obce. Mohou proto hrát významnou roli i v rámci MAS. (MAS Východní Slovácko, © 2015)

Území MAS jako celek přirozeně spadáje k Uherskému Brodu.

Na následujícím obrázku je znázorněna působnost MAS Východní Slovácko na území obcí mikroregionů Východní Slovácko a Bílé Karpaty.

Obrázek 6 Územní působnost MAS Východní Slovácko

Zdroj: masvychodnislovacko.eu

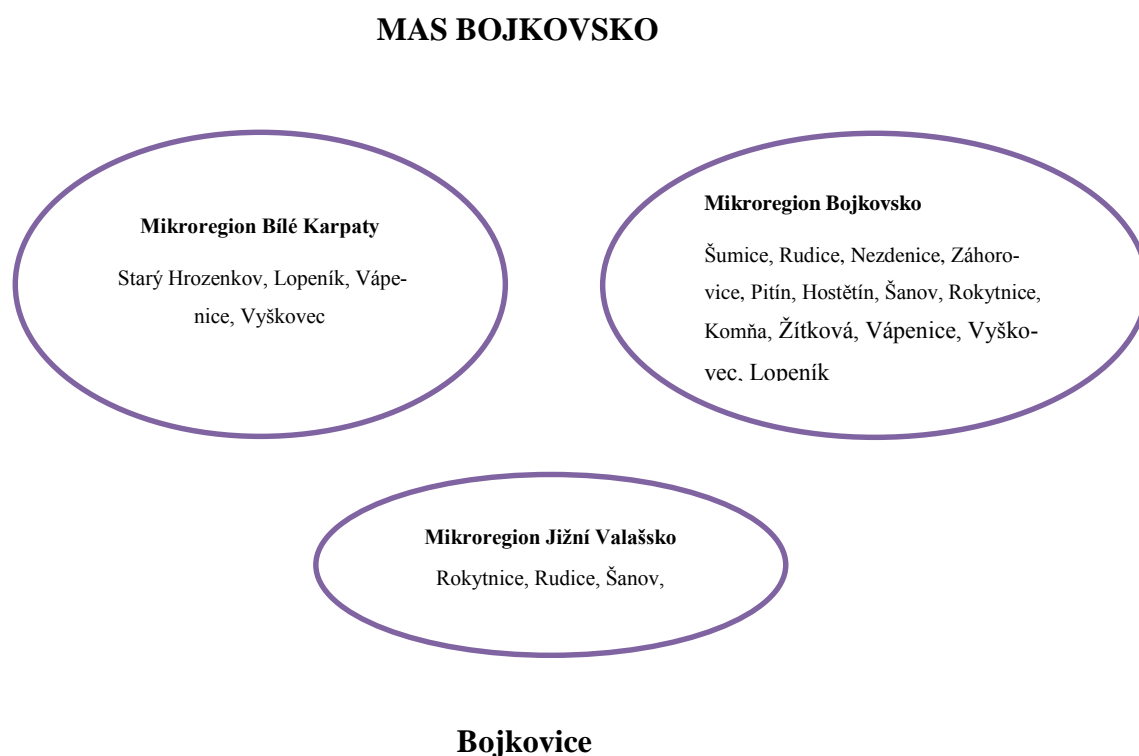
8.1.1 Realizované projekty MAS Východní Slovácko v oblasti kultury na území mikroregionu Bílé Karpaty

1. Kulturní akce Festival dechových hudeb Pod Javorinů v obci Strání. Schválená výše příspěvku činila 15 000 Kč
2. Lavice v kostele ve Strání, římskokatolická farnost Strání, dotace 790 000 Kč

8.2 Spolupráce v rámci MAS Bojkovsko

Území MAS jako celek přirozeně spadáje k městu Bojkovice. Východiskem pro spolupráci obcí mezi sebou i s jinými subjekty je společná snaha o rozvoj území. V řadě případů není možné bez spolupráce dané cíle vůbec dosáhnout. Spolupráce obcí se na území MAS koná na základě pravidelného setkávání starostů obcí, ale i podnikatelů a zástupců nestátního neziskového sektoru působící na území MAS, za účelem přípravy projektů.

Z hlediska meziobecní spolupráce je území MAS rozděleno na Bojkovsko, sdružení měst a obcí s 14 členy, na část mikroregionu Bílé Karpaty, část mikroregionu Jižní Valašsko a část Sdružení obcí mikroregionu Jižní Valašsko, které sdružuje obce Šanov a Rokytnice. Všechny mikroregiony jsou menšími uskupeními se společnými rozvojovými zájmy. (MAS Bojkovsko, © 2015)

Obrázek 7 Územní působnost MAS Bojkovsko

Zdroj: MAS Bojkovsko, © 2015, vlastní zpracování

8.2.1 Realizované projekty MAS Bojkovsko na území mikroregionu Bílé Karpaty

1. Projekt Cesty k tradicím, jehož předmětem bylo pořízení materiálně-technického vybavení pro realizaci akcí + realizace akcí samotných (mobilní jeviště, stany, lavice, stoly, osvětlovací zařízení, přenosná zvuková aparatura, LCD televize, počítač, zvukové zařízení).
2. MAS Bojkovsko spolu s Miestnou akčnou skupinou mikroregionu Teplička spolupracovali na projektu s názvem Informujeme se navzájem. Hlavní aktivitou v rámci projektu představuje instalace informačního kiosku, který zahrnuje informace o z okolí mikroregionu Bojkovsko, a také o území přeshraničního partnera – Miestnej akčnej skupine mikroregionu Teplička. Dále turistické portály obou partnerů projektu, kulturní akce a informace na podporu turistického ruchu.

8.3 Výzkum spolupráce mezi aktéry místní kultury v mikroregionu Bílé Karpaty

Úroveň spolupráce mezi jednotlivými aktéry působícími v místní kultuře byla analyzována pomocí řízeného rozhovoru provedeného s vybranými zástupci MAS Východní Slovácko, mikroregionu Bílé Karpaty, neziskových organizací a obcí. Rozhovor probíhal formou osobního setkání a celkem s rozhovorem souhlasilo 8 respondentů, jejichž seznam je uveden níže.

8.3.1 Seznam respondentů

- 1 zástupce MAS
- 3 zástupci obcí
- 1 zástupce mikroregionu
- 3 zástupci neziskových organizací

8.3.2 Vyhodnocení odpovědí

Kdo je podle vás hlavním aktérem v oblasti kultury v mikroregionu?

Jako hlavního aktéra, až na jednu výjimku, všichni oslovení respondenti uvedli neziskové organizace, tedy jednotlivé spolky a jejich členy. Jako další významní aktéři pak byli označeni aktivní občané, kteří se také významně spolupodílí při pořádání kulturních akcí.

Zástupce jedné z obcí uvádí: „Jednoznačně jsou to jednotlivé spolky, občanské sdružení, členové různých kroužků a aktivní občané v jednotlivých vesnicích. Ti jsou hnacím motorem veškerého společenského a kulturního života. V rámci Mikroregionu Bílé Karpaty se starostové členských obcí pravidelně setkáváme a jednotlivé kulturní záměry konzultujeme a vyměňujeme si zkušenosti.“

Jak hodnotíte spolupráci neziskových organizací, obcí a MAS v místní kultuře?

Respondenti se shodli, že spolupráce je na velmi dobré úrovni a všechny složky se v rámci svých možností aktivně zapojují při pořádání různých kulturních akcí.

Zástupci obcí pak zdůraznili výbornou meziobecní spolupráci při přípravě kulturních akcí (např. výpomoc při organizaci, zapůjčení technického vybavení atd.). MAS je v této souvislosti vnímána spíše jako určitý prostředník při získávání finančních prostředků na realizaci kulturních akcí.

Spolupracujete při organizaci kulturních akcí také s podnikatelskými subjekty? Pokud ano, jakým způsobem?

Na otázku, zda probíhá spolupráce obcí, MAS a NO s podnikatelskými subjekty respondenti odpověděli kladně. Jako způsoby spolupráce byly uvedeny oblast propagace, zapůjčení technického vybavení, sponzoring jak peněžní tak materiální. Při pořádání akcí většího rozsahu pak větší společnosti přispívají finanční částkou na pokrytí nutných výdajů.

Zástupce MAS konstatuje: „Podnikatelé působící v mikroregionu poskytují sponzorské dary buď peněžité, nebo věcné a tím přispívají ke zdárnému průběhu kulturních akcí.“

V čem spatřujete největší problémy při rozvoji místní kultury?

Největší problém v současném rozvoji místní kultury spatřují respondenti v nezájmu občanů o kulturní akce. Jeden ze zástupců obcí uvedl nezájem o kulturu především ze strany mladých lidí. Zástupci dvou neziskových organizací uvedli jako problém nízkou aktivitu samotných občanů při přípravě, organizaci a realizaci akcí.

Dále respondenti uváděli problém v podobě nedostatečné propagace kultury nebo nízkou úroveň marketingové strategie.

Odkud čerpáte finanční prostředky pro realizaci plánů v kultuře?

Finanční prostředky jsou čerpány převážně z rozpočtů obcí, sponzorských darů, dotací (uvedena Nadace Děti, kultura a sport). Zástupce mikroregionu uvedl vzájemnou výpomoc obcí. Při pořádání menších akcí v obcích, podle jednoho zástupce obce, většinou zisk ze samotné akce pokryje náklady.

Na kterou cílovou skupinu jsou převážně zaměřené kulturní akce pořádané ve Vaší obci?

Snahou všech je organizace akcí pro širokou veřejnost, tedy pro děti, dospělé i důchodce. Podle respondentů se toto úsilí daří naplňovat.

Jaká opatření by podle Vás mohly zvýšit zájem občanů o kulturu v regionu?

Nejdůležitější je obnovit a udržet aktivitu lidí o kulturní život. Podle zástupce MAS a jedné z obcí je třeba mít dostatek dobrovolníků, kteří se do dění v obci zapojují. Dále byla uvedena možnost dotačních programů na podporu kultury, především pro finančně náročnější projekty, a také podpora formou materiálního vybavení. Zástupce obce doslova uvádí: „Aktivita lidí je nejdůležitější, ale i finanční podpora není zanedbatelná. Osobně bychom uvítali dotační programy na podporu kultury. Zejména na potřebné vybavení – např. kroje. Důležitá je tedy podpora aktivit a záměrů osob materiálním vybavením.“

Jaké jsou Vaše plány v oblasti kultury do dalších let?

Kulturní život v obcích mikroregionu Bílé Karpaty považují respondenti za nesmírně důležitý. Plány do budoucna spočívají podle dotazovaných v udržení již zažitých kulturních akcí, které jsou pořádány pravidelně, popřípadě jejich další rozvoj či příprava aktivity nové. Jako další byla uvedena obnova kulturních akcí, které již dříve fungovaly, a je reálný předpoklad, že by mohly fungovat i nyní.

9 STRATEGIE ROZVOJE MÍSTNÍ KULTURY V MIKROREGIONU BÍLÉ KARPATY

Mikroregion Bílé Karpaty, jakožto region s bohatou kulturní tradicí má především za cíl udržení společenského života v obcích, podporu místních spolků a organizací, které se podílí na rozvoji místní kultury, a dále zlepšení propagace a informovanosti o pořádaných kulturních akcích. Důležitým bodem je také zabezpečení vhodných prostor pro setkávání občanů a místních spolků.

Pro naplnění výše uvedených cílů byla navržena strategie rozvoje mikroregionu, její priority a opatření, které povedou k dalšímu rozvoji kultury v regionu.

9.1 Vize rozvoje kultury v mikroregionu Bílé Karpaty

Mikroregion Bílé Karpaty bude usilovat o zvýšení zájmu svých obyvatel o kulturní dění mj. také tím, že budou mít lidé možnost aktivně se zapojit do připravovaných kulturních akcí. Dále mikroregion zlepší informovanost a propagaci kulturních aktivit, zlepší podmínky pro volnočasové aktivity a bude podporovat činnost místních spolků.

9.2 Strategické cíle

- Strategický cíl 1: Zachování společenského života v obcích
- Strategický cíl 2: Zlepšení podmínek pro volnočasové aktivity
- Strategický cíl 3: Uchování kulturního dědictví
- Strategický cíl 4: Zlepšení propagace kultury v mikroregionu

Strategický cíl 1: Zachování společenského života v obcích

Priorita 1: Podpora aktivní spolupráce mezi různými aktéry působícími v oblasti kultury

Opatření:

- Pravidelná setkávání subjektů působící v kultuře v rámci mikroregionu Bílé Karpaty
- Vzájemná koordinace a realizace společných projektů obcí
- Spolupráce neziskových organizací jako hlavních aktérů v místní kultuře a podnikatelských subjektů
- Posílení meziobecní spolupráce

Priorita 2: Podpora pořádání kulturních akcí

Opatření:

- Zapojení široké veřejnosti do přípravy akcí
- Zajištění vhodných prostor pro pořádání kulturních akcí
- Zajištění finančních prostředků pro realizaci akcí
- Zvýšit počet akcí pod otevřeným nebem

Strategický cíl 2: Zlepšení podmínek volnočasových aktivity pro občany různých věkových kategorií

Priorita 1: Zlepšení podmínek pro trávení volného času

Opatření:

- Rekonstrukce stávající infrastruktury
- Pořízení, případně modernizace nynějšího vybavení

Priorita 2: Podpora místních spolků

Opatření:

- Spolupráce spolků s místními akčními skupinami
- Zabezpečení vhodných prostor pro setkávání spolků
- Motivovat mladé lidi k členství ve spolcích
- Růst, popřípadě udržení dosavadní členské základny
- Koordinace při zakládání nových spolků

Strategický cíl 3: Snaha aktérů v místní kultuře (MAS, NO, obcí) o zachování kulturního dědictví

Priorita 1: Obnovit a udržet kulturní tradice

Opatření

- Koordinace subjektů při pořádání kulturních akcí
- Podpora tradičních řemesel
- Spolupráce při pořádání jarmarků lidových řemesel
- Vzbudit zájem o kulturu občanů již od útlého věku
- Podporovat místní identitu občanů

Priorita 2: Obnovit a zachovat kulturní památky v obcích mikroregionu

Opatření

- Opravy památek a tradiční lidové architektury
- Úprava okolí objektů kulturního dědictví
- Pomocí kvalitně zpracovaných projektů získat dotace a granty na opravy památek

Strategický cíl 4: Zvýšení propagace kultury v mikroregionu*Priorita 1: Provázanost kultury a cestovního ruchu***Opatření:**

- Zajištění vhodných podmínek pro rekreaci v rámci turistického ruchu
- Zajištění dostatečných ubytovacích kapacit pro mimoregionální návštěvníky

*Priorita 2: Propagace kultury mezi jednotlivými obcemi mikroregionu***Opatření:**

- Podpora vydávání regionálních časopisů
- Vytvoření jednotných webových stránek pro oblast kultury
- Zřízení kulturně – informačního oddělení s cílem spolupráce a koordinace při pořádání větších společných akcí obcí mikroregionu

*Priorita 3: Propagace kultury na meziregionální úrovni***Opatření:**

- Podpora vydávání brožur s významnými akcemi konanými v mikroregionu
- Realizace výjezdů zástupců mikroregionu do okolních regionů za účelem propagace místní kultury
- Podpora spolupráce v kulturní oblasti mezi mikroregiony

9.3 Návrh strategie na podporu kulturního rozvoje

Mikroregion Bílé Karpaty je velmi bohatý na kulturní akce zaměřené na široké spektrum návštěvníků (dětí, důchodců aj.). Z tohoto důvodu nebyla v projektové části navržena žádná nová kulturní akce, ale zřízení kulturně informačního oddělení, jehož cílem je koordinovat společné akce obcí v rámci mikroregionu Bílé Karpaty. Současně by pracovník tohoto oddělení měl na starost propagaci konaných akcí.

NÁZEV PROJEKTU

Vytvoření kulturně – informačního oddělení

REALIZÁTOR PROJEKTU

Členské obce mikroregionu ve spolupráci s představiteli hlavních spolků působících v oblasti kultury a zástupců místních akčních skupin Východní Slovácko a Bojkovsko.

FINANCOVÁNÍ PROJEKTU

Osobní náklady na nového zaměstnance lze hradit formou spolupráce s Úřadem práce v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (např. čerpání příspěvku na mzdové náklady při vytvoření společensky účelného pracovního místa – za splnění daných podmínek).

POPIS PROJEKTU

Hlavní cíle projektu

Cílem projektu je primárně zajištění informovanosti o kulturním dění v mikroregionu Bílé Karpaty a vhodná propagace kulturních akcí.

Doplňkové cíle projektu

Vyhledávání nových sponzorů a donátorů, zabezpečení a koordinace spolupráce občanů, neziskových organizací, místních akčních skupin a podnikatelských subjektů.

TERMÍN REALIZACE PROJEKTU

Přípravná fáze projektu

Činnost v rámci přípravné fáze	Termín realizace
Sestavení týmu osob odpovědných za realizaci projektu, vymezení jejich kompetencí	červenec 2015
Výběr pracovníka	srpen, září 2015
Školení vybraného pracovníka	říjen 2015
Nákup kancelářského materiálu a zařízení	listopad 2015
Příprava administrativních prostor	prosinec 2015

Tabulka 10 Činnosti v přípravné fázi projektu

Zdroj: vlastní zpracování

Realizační fáze projektu

Leden 2016

Činnosti v rámci realizační fáze projektu

V realizační fázi je třeba definovat nedostatky, které chceme odstranit, a následně učinit opatření, kterými dosáhneme jejich vyřešení.

V následující části je uveden výčet možností, které je možné realizovat, a díky kterým je možné zabezpečení kvalitnější informovanosti v kulturní oblasti mikroregionu.

- Pravidelná aktualizace webových stránek mikroregionu, kde by byla speciální sekce z oblasti kultury. V současné době lze informace o kulturním dění nalézt na internetových stránkách jednotlivých obcí. Toto vyhledávání je však časově náročné a zdlouhavé, a ne všechny obce mají přehledně zpracovaný kalendář akcí, některé informace o kulturních událostech jsou neaktuální.
- Opakované vyhlášení v místních rozhledech (v různých dnech a časech) s dostatečným předstihem.
- Opakovaná propagace kulturní akce v regionálním tisku.
- Vhodně vytvořené plakáty, které upoutají pozornost a vzbudí zájem potenciálního návštěvníka.
- Vytvoření regionálního zpravodaje, který by přinášel zprávy o chystaných akcích. Součástí zpravodaje by měly být rozhovory s organizátory, ale také např. ohlasy nebo fotografie z akcí již konaných. Opět ve většině obcí tyto zpravodaje již existují, nevychází však jako celek mikroregionu.
- Propagační materiály a prezentace mikroregionu mimo jeho území s cílem přilákání mimoregionálních návštěvníků.
- Propojení kulturních akcí s cestovním ruchem, neboť region má výborné geografické podmínky (blízkost Slovenska, kde je minimální jazyková bariéra). Mikroregion se nachází na území CHKO Bílé Karpaty, která představuje jedinečné přírodní bohatství.

VÝSTUPY PROJEKTU

- zvýšení zájmu obyvatel o kulturu
- zvýšení informovanosti občanů v oblasti kultury
- zvýšení atraktivity území pro okolní regiony
- řízení spolupráce aktérů v místní kultuře

ANALÝZA NÁKLADŮ PROJEKTU

Druh nákladů	Částka Kč/rok
Osobní náklady	241 200,-
Cestovní náhrady	40 000,-
Náklady na zařízení (notebook, tiskárna...)	25 000,-
Nákup služeb (školení)	7 000,-
Náklady na provoz kanceláře (telefon, spotřeba vody, energií...)	130 000,-
Ostatní náklady (inzerce, propagační materiály, vydávání časopisu...)	400 000,-
Celkem	843 200,-

Tabulka 11 Analýza nákladů projektu

Zdroj: výpočty na základě konzultace se starostou jedné z obcí, vl. zpracování

OBSAHOVÁ NÁPLŇ PROJEKTU

Komunikace a spolupráce oddělení se zástupci mikroregionu i s občany, vhodná propagace kulturních akcí, přilákání návštěvníků z okolních regionů, zajištění spolupráce mezi aktéry místní kultury, snaha o propojení kultury s cestovním ruchem (využití výhodné polohy v CHKO Bílé Karpaty).

ÚZEMÍ DOPADU REALIZACE PROJEKTU

Mikroregion Bílé Karpaty (obce Březová, Dolní Němčí, Horní Němčí, Lopeník, Slavkov, Strání – Květná, Starý Hrozenkov, Vápenice, Vyškovec)

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PROJEKTU

- zaměstnání vhodného pracovníka znalého místních poměrů

RIZIKA PROJEKTU

- Projektové riziko – na projekt bude třeba delší časový úsek, než byl původně předpokládán
- Finanční riziko – v případě, že náklady převýší původní plán
- Komunikační riziko - chybně pochopené kompetence jednotlivých aktérů zainteresovaných v projektu
- Sociální rizika – výběr nevhodného pracovníka

VYHODNOCENÍ PROJEKTU

Uvedený projekt odpovídá navrženému strategickému cíli 4, který si dává za úkol zlepšit propagaci kultury v mikroregionu, a to nejen mezi občany z členských obcí, ale také na meziregionální úrovni.

10 SWOT ANALÝZA KULTURNÍHO PROSTŘEDÍ MIKROREGIONU BÍLÉ KARPATY

Na základě výše uvedené analýzy kulturní infrastruktury jednotlivých obcí mikroregionu, a s ohledem na rozhovor se zástupci aktérů v místní kultuře mikroregionu, byla vypracována SWOT analýza spolupráce a kulturního prostředí mikroregionu Bílé Karpaty.

SILNÉ STRÁNKY

- Dostatečný počet kulturních akcí ve většině obcí
- Území s bohatou kulturní tradicí, historií, folklórem
- Vysoký celkový počet místních spolků podílející se na místní kultuře
- V každé obci fungující knihovna
- Dobrá úroveň spolupráce mezi jednotlivými aktéry místní kultury
- Kvalitní meziobecní spolupráce

SLABÉ STRÁNKY

- Nedostatečná propagace kultury mezi obcemi mikroregionu
- Absence kulturního zařízení (kina, muzea apod.)
- Nevyhovující technický stav kulturního dědictví
- Zastaralé technické zázemí v kulturních objektech
- Nedostatečné technologické vybavení k pořádání venkovních akcí

PŘÍLEŽITOSTI

- Spolupráce s partnerskými obcemi při kulturním rozvoji
- Spolupráce obcí mikroregionu při získávání dotací
- Vytvoření marketingové strategie mikroregionu v oblasti kultury
- Přilákání turistů zvýšením atraktivity území
- Vydávání společného časopisu
- Zřízení jednotného kulturně - informačního oddělení
- Čerpání finančních prostředků z národních a mezinárodních fondů
- Zaměření kulturních aktivit na děti a mládež

HROZBY

- Odliv mladých lidí převážně z menších obcí
- Nezájem lidí o kulturní dění
- Nezájem mladých lidí o udržování místních tradic, zvyků, obyčejů
- Konkurence kulturních akcí v sousedních mikroregionech (např. Jízda králů, Slavnosti vína aj.)
- Trvalé chátrání kulturních objektů

ZÁVĚR

Kultura je důležitou součástí v životě člověka i celé společnosti, ovlivňuje ji a formuje od nepaměti. Je potřeba této oblasti věnovat značnou pozornost, udržovat ji a rozvíjet.

Diplomová práce byla zaměřena právě na kulturní oblast a její rozvoj v mikroregionu Bílé Karpaty. V teoretické části jsou blíže definovány pojmy týkající se teorie mikroregionu, kultury a jejího financování, a podstatná část se věnuje jednotlivým aktérům (neziskovým organizacím, místním akčním skupinám a obcím), kteří v místní kultuře působí.

Praktická část je zaměřena nejprve na představení mikroregionu Bílé Karpaty a dále dvou místních akčních skupin (MAS Východní Slovácko a MAS Bojkovsko), které na území mikroregionu působí. V další kapitole byla provedena analýza kulturních památek, kulturních akcí a infrastruktury nacházející se v mikroregionu.

Součástí práce je také SWOT analýza, která navazuje na strategii kulturního rozvoje vytvořené místními akčními skupinami v období let 2014 – 2020.

Formou řízeného rozhovoru se zástupci obcí, neziskových organizací a místní akční skupiny byla analyzována současná spolupráce mezi těmito aktéry a následně definovány cíle, které tyto subjekty do budoucna plánují. Pozornost zde byla také věnována neziskovým organizacím, jakožto hlavnímu aktérovi v rozvoji místní kultury.

V závěru práce je představena strategie budoucího rozvoje kultury mikroregionu, v rámci specifikace jednotlivých strategických cílů, priorit a opatření. Součástí strategie je také návrh projektu zabývající se zlepšením propagace, marketingu a informovanosti v oblasti kulturního dění v jednotlivých obcích.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BINEK, Jan et al, 2009. Synergie ve venkovském prostoru. Aktéři a nástroje rozvoje venkova. Brno: GaREP. ISBN 978-80-904308-0-8.
- BOUKAL, Petr et al., 2013. Fundraising pro neziskové organizace. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4487-2.
- BOUKAL, Petr a Hana VÁVROVÁ, 2007. Ekonomika a financování neziskových organizací. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1293-8.
- HEŘMANOVÁ, Eva a Pavel CHROMÝ, 2009. Kulturní regiony a geografie kultury: kulturní realie a kultura v regionech Česka. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-339-3.
- JOHNOVÁ, Radka, 2008. Marketing kulturního dědictví a umění: [art marketing v praxi]. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2724-0.
- LABOUNKOVÁ, Vladimíra et al., 2009. Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů. Brno: Ústav územního rozvoje. ISBN 978-80-87318-02-7.
- OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-342-4.
- PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ, 2008. Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-347-8.
- PFLIEGER, Sylvie, Antonella NOYA and Xavier GREFFE, 2005. Culture and Local Development. Paris: OECD Publishing. ISBN 92-6400990-6.
- RAKUŠANOVÁ, Petra a STAŠKOVÁ, Barbora, 2007. Organizovaná občanská společnost v České republice. Praha: Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-22-1. 116 s.
- RŮŽIČKOVÁ, Růžena, 2006. Neziskové organizace, vznik, účetnictví, daně. Ostrava: ANAG. ISBN 80-7263-343-0.
- SALAMON, M., Lester and ANHEIER, K., Helmut, 1997. Defining the Nonprofits Sector. A Cross-National Analysis. Manchester: Manchester University Press. ISBN 0-7190-4901-6.
- ŠKARABELOVÁ, Simona, 2005a. Definice neziskového sektoru (Sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS). Brno: CVNS. DOI:SVK01-

000758182.

TEEGARDEN, Hull, Paige, HINDEN, Rothman, Denice and STURM, Paul, 2010. The Nonprofit Organizational Culture Guide: Revealing the Hidden Truths That Impact Performance San Francisco: John Wiley&Sons. ISBN 978-0-470-89154-4.

TETŘEVOVÁ, Liběna, 2008. Veřejná ekonomie. Praha: Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-79-5.

VOJÍK, Vladimír, 2008. Podnikání v kultuře a umění: Arts management. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-402-4.

Elektronické zdroje

Aspida [online]. © 2015 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://www.aspida.cz/vyskovec-1673>

Bvaudit.cz [online]. © 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bvmaudit.cz/?q=cs/node/94>

Czech Tourism [online]. © 2015 [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Akce/DEN-OTEVRENYCH-DVERI-SKLAREN-KVETNA.aspx>

Český statistický úřad [online]. © 2015 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/mesta_a_obce

Deník veřejné správy [online]. © 2015 [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6244076>

eAGRI.cz [online]. © 2009-2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/opatreni-osy-iv/>

Kulturní politika [online]. © 2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: http://www.puppets.cz/docs/download/kulturni_politika.pdf

MAS Bojkovsko [online], © 2015 [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/get-media/23e112c4-284e-4f70-b856-d7b2d682713e/MAS-Bojkovska_SCLLD_2014.pdf

MAS Východní Slovácko [online]. © 2011 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.masvychodnislovacko.eu/launch.php?s=page&ID=10>

- MAS Východní Slovácko [online], © 2015 [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: http://masvy-chodnislovacko.eu/data/file_downloads/f335.pdf
- Mikroregion Bílé Karpaty [online]. © 2012 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.bile-karpaty.cz/>
- Mikroregion Bílé Karpaty [online]. © 2012 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <file:///C:/Users/admin/Downloads/zakladatelska-smlouva-2007---mikroregion-bile-karpaty.pdf>
- Ministerstvo kultury ČR. Věcný záměr zákona o veřejné podpoře kultury a o změně některých zákonů [online]. © 2015 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.proculture.cz/cultureinfo/legislativa/downloadfile.php?id=179>
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. © 2015 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Microsites/PSUR/Vyzva-c-2/MAS/MAS-Vychodni-Slovacko>
- Ministerstvo zemědělství ČR. Venkov [online]. © 2012 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/files/venkov2012-05.pdf>
- Národní památkový ústav ČR [online]. © 2003-2015 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/pamfond/list.php?hledani=1&KrOk=Kr&HiZe=&Vy-bUzemi=1&sNazSidOb=&Adresa=&Cdom=&Pamatka=&CiRejst=&Uz=B&PrirUbytOd=3.5.1958&PrirUbytDo=10.3.2015&KodKr=72>
- Neziskovky.cz [online]. © 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor/
- NSMASCR [online]. © 2015 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>
- rejstrik-firem.kurzy.cz [online]. © 2000-2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://rejstrik-firem.kurzy.cz/75119871/mikroregion-bile-karpaty/statisticky-urad/>
- Slovácké slavnosti vína a otevřených památek [online]. © 2005-2013 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.slavnostivinauh.cz/o-akci>
- Ústav územního rozvoje [online]. © 2001-2014 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=1923>

VBC CZECH s.r.o [online]. © 2010-2015 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.vbcczech.cz/zaklady-fundraisingu.htm>

Vyletnik.cz [online]. © 2015 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.vyletnik.cz/mis-topisny-rejstrik/stredni-morava/bile-karpaty/7834-mikroregion-bile-karpaty/>

Studie a články

BOUKAL, Petr, 2007. Vícezdrojové financování kulturních organizací. *Ekonomika a Management* [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: www.vse.cz/polek/download.php?jnl=eam&pdf=149.pdf

BOUKALOVÁ, Kateřina, 2006. Rozvojový potenciál místních akčních skupin [online]. Česká zemědělská univerzita v Praze. Provozně ekonomická fakulta Doktorská vědecká konference. [cit. 2015-03-02]. ISBN 978-80-213-2275-2.

DUFKOVÁ, Eva, © 2015. Financování neziskové kultury v ČR se zaměřením na veřejné knihovny [online]. VŠE v Praze. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.sdruk.cz/data/xinha/sdruk/ks2003/2003-4-327.pdf>

Evropská komise. 2006. Přístup Leader. Základní příručka. [online]. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství [cit. 2015-02-20]. . ISBN 92-79-02040-4. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/leader/2006_cs.pdf

Evropská unie, © 2014. Politika Evropské unie: Kultura a audiovizuální média [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/culture_audiovisual_cs.pdf

Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy, 2007. [online]. [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-politika/studie-a-analyzy-ke-kulturni-politice-35917/>

Komunitně vedený místní rozvoj v praxi ČR, © 2011. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: <file:///C:/Users/admin/Downloads/komunitne-vedeny-mistni-rozvoj-v-praxi-cr---mistni-akcni-skupina-partner-pro-vsechny-programy-eu.pdf>

Metodická podpora regionálního rozvoje, © 2015. [online]. [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/akteri-venkov.html>

Ministerstvo kultury ČR, © 2015. Podkladová studie ke státní kulturní politice na léta 2009-2014 [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: www.mkcr.cz/assets/priprava-kulturni-politiky/4.priloha.doc

- NAJI, Mohammad, 2010. Management and Cultural Development. International Journal of Business and Management [online]. Canadian Center of Science and Education, Nov 2010, vol. 5, issue 11, p. 171-176 [cit. 2015-03-01]. ISSN 18333850. Dostupné z: <http://search.proquest.com.proxy.k.utb.cz/docview/821640004?accountid=15518>
- PÁPOL, Tomáš et al., 2006. Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů [online]. Hradec Králové: Civitas per Populi [cit. 2015-02-12]. ISBN 80-903813-1-6.
- PELCL, Petr et al., 2008. Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice. Zpráva z výzkumného projektu, 2007 – 2008 [online]. Plzeň: Edice venkov [cit. 2015-04-21]. ISBN 978-80-86902-74-6.
- Všeobecná deklaráce UNESCO o kulturní diversitě, © 2001. [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: http://www.mkcr.cz/assets/zahranicni-vztahy/unesco/deklarace/V_eo-becn__deklarace_UNESCO_o_kulturn__diversit_.doc

Zákony a nařízení

- ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 15. května 2000 zákon o obcích (obecní zřízení). In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1745-1746. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zako-nu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- ČESKO. Zákon č. 89/2012 ze dne 22. března 2012 občanský zákoník. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2012, částka 33, s. 1350. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- EUR-Lex, 2005. NAŘÍZENÍ RADY ES Č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. In: Sbíрка zákonů a Sbíрка mezinárodních smluv [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005R1698&from=CS>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Aj.	a jiné
BK	Bílé Karpaty
ČNR	Česká národní rada
ČSOP	Český svaz ochránců přírody
ČR	Česká republika
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
LEADER	Liason Entre Actions Développement de l'Économie Rurale (Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku)
MAS	Místní akční skupina
NO	Nezisková organizace
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development
OS	Občanské sdružení
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
TJ	Tělovýchovná jednota
ÚSC	Územně samosprávné celky

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Sedm základních principů přístupu Leader</i>	25
<i>Obrázek 2 Mezisektorové partnerství</i>	26
<i>Obrázek 3 Subjekty při místní iniciativě</i>	27
<i>Obrázek 4 Mapa MAS Východní Slovácko</i>	40
<i>Obrázek 5 Mapa MAS Bojkovsko</i>	41
<i>Obrázek 11 Územní působnost MAS Východní Slovácko</i>	59
<i>Obrázek 12 Územní působnost MAS Bojkovsko</i>	60

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Aktéři v místní kultuře.....</i>	<i>16</i>
<i>Tabulka 2 Formy veřejných podpor.....</i>	<i>18</i>
<i>Tabulka 3 Organizace zřizované ÚSC.....</i>	<i>34</i>
<i>Tabulka 4 Počet obyvatel obcí v mikroregionu BK.....</i>	<i>39</i>
<i>Tabulka 5 Nemovité památky v obcích mikroregionu Bílé Karpaty.....</i>	<i>43</i>
<i>Tabulka 6 Kulturní památky neevidované v ÚSKP ČR.....</i>	<i>44</i>
<i>Tabulka 7 Přehled kulturních akcí v mikroregionu Bílé Karpaty.....</i>	<i>56</i>
<i>Tabulka 8 Kulturní infrastruktura v obcích mikroregionu BK.....</i>	<i>57</i>
<i>Tabulka 9 Neziskové organizace působící v obcích mikroregionu.....</i>	<i>58</i>
<i>Tabulka 10 Činnosti v přípravné fázi projektu.....</i>	<i>67</i>
<i>Tabulka 11 Analýza nákladů projektu.....</i>	<i>69</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Základní charakteristika obcí mikroregionu

PŘÍLOHA P I: ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCÍ MIKROREGIONU

Březová

Obec Březová se nachází v pohraniční části jihovýchodní Moravy, na úpatí Velkého Lope- níku. První zmínky o její existenci pochází z roku 1492.

Dominantou obce je chrám sv. Cyrila a Metoděje, který je chráněnou památkou. Vesnice si zachovala svůj svéráz také krojem, který si udržel charakteristický název březovský kroj. Obec je obklopena krásnou přírodou a protkaná turistickými stezkami. Březová leží v Chrá- něné krajinné oblasti Bílé Karpaty a v jejím katastru se nachází několik chráněných lokalit, např. přírodní památky Cestiska, Dubiny a Kalábová, která je známá výskytem vzácných vstavačů a orchidejí. (Obec Březová, © 2015)

Horní Němčí

Obec Horní Němčí se nachází v pohraniční části Jihovýchodní Moravy na úpatí Bílých Kar- pat pod Velkou Javořinou v nadmořské výšce 340 m.

Obec byla s největší pravděpodobností založena v polovině 13. století. Toto území vlastnil představitel rodu Hrabšiců – Boreš z Rýzmburka, který kolonizoval neosídlené území ko- lonisty cizího, především německého původu. Samotnému centru obce vévodí kostel svatého Petra a Pavla, který společně s domy č. 236 a č. 48 jsou kulturní památkou obce. Kromě těchto zachovalých dobových staveb se v obci nachází i další zajímavé objekty či stavby např. budova základní školy, myslivna, vodní nádrž apod. (Obec Horní Němčí, © 2015)

Dolní Němčí

Dolní Němčí je kvetoucí obcí na Moravském Slovácku s téměř 3.000 obyvateli, která leží 17 km jihovýchodně od Uherského Hradiště a 9 km jižně od Uherského Brodu. Velká většina obyvatel bydlí v rodinných domcích.

Obec je známá výrobou obuvi, která má dnes prestižního majitele – Tomáše Bařu. V posled- ních letech se Dolní Němčí rozrostlo o průmyslovou zónu, kde vznikly nové soukromé firmy a naskytl se mnoho pracovních příležitostí.

Dominantou obce však zůstává novogotický farní kostel zasvěcený sv. apoštolům Filipu a Jakubovi. (Obec Dolní Němčí, © 2015)

Lopeník

Malá kopaničářská obec Lopeník vznikla v roce 1791, před tímto rokem zde byla jen jednotlivá stavení. Lopeník patřil díky své odlehlosti po dlouhou dobu k nejzaostalejším obcím regionu. Obyvatelé se věnovali chovu dobytka, dřevorubectví a výrobě dřevěného nářadí. Část odcházela za prací do ciziny.

Obec se nachází v biosférické oblasti Bílých Karpat. Nejvyšší bod území je Velký Lopeník 911 m. Průměrná nadmořská výška celé oblasti je 670 m. V obci se nachází památník obětem II. světové války a naučná stezka. Jsou zde velmi dobré podmínky pro agroturistiku.

V okolí obce se nachází několik zajímavých přírodních lokalit, jako je přírodní památka Grůň s výskytem řady druhů orchidejí, přírodní památka U zvonice nebo zachovalá pastvina s výskytem prstnatce bezového Hrubý Mechnáč. (Obec Lopeník, © 2015)

Slavkov

Obec Slavkov leží v malebné a členité krajině jihovýchodní Moravy, dříve nazývané Moravské Slovensko, dnes Slovácko. V současné době žije v obci cca 690 obyvatel a rozloha katastrálního území činí 1375 ha.

Slavkov leží v Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty a v jeho katastru se nachází několik cenných přírodních lokalit. Nejvýznamnější z nich je Národní přírodní rezervace Porážky.

Z celé obce můžeme pozorovat panorama hlavního hřebene Bílých Karpat s dominantním vrcholem Velké Javořiny (970 m. n. m.).

První písemnou zmínku o obci nacházíme v roce 1261 v listině, která vymezuje hranice Vizovického kláštera. Její nejstarší památkou je zvonice z roku 1927. (Obec Slavkov, © 2015)

Strání – Květná

Obec Strání se nachází na jižní Moravě, v jihovýchodním cípu Zlínského kraje. Je příhraniční obcí, její katastr přímo sousedí se slovenskými obcemi – např. Moravské Lieskové. Rozkládá se v údolí, které je z velké části ohraničeno horami a kopci – v blízkosti se nachází i nejvyšší hora Bílých Karpat, Velká Javorina – 971 m.n.m. Má více než 3.800 obyvatel, jejich průměrný věk je 35,2 let. Obec je rozdělena na dvě části – Strání a Květnou, které však

tvoří jeden celek. Celá oblast je známá díky svým kulturním tradicím a zvykům. O nejstarším osídlení této lokality z období mladší doby kamenné víme velmi málo. Svědčí o něm totiž jen ojedinělé nálezy, jako sekeromlat lidu se šňůrovou keramikou. Bohatší historické prameny pak pochází až ze středověku. V 11. a počátkem 12. století vedla tímto krajem velmi důležitá tzv. uherská cesta směřující k jantarovému pobřeží Baltského moře. (Obec Strání, © 2015)

Starý Hrozenkov

Obec Starý Hrozenkov, centrum Moravských Kopanic, se nachází v malebném prostředí CHKO a dnes již i biosférická rezervace Bílé Karpaty. Prvé organizované osídlení vzniklo současně s moravskouherskou hranicí v 11. století. Ke kulturním památkám Starého Hrozenkova náleží Farní kostel Panny Marie v pozdně barokním stylu z roku 1774, barokní socha sv. Jana Nepomuckého a také u rybníka stojící kaple ze 17. století. V roce 1956 byla vybudována moderní budova školy, která vévodí celému kopaničářskému kraji.

V obci se každoročně konají tradiční Kopaničářské slavnosti za účasti četných hudebních souborů z obou stran moravskoslovenské hranice. Také se v této oblasti stále nosí svérázný kopaničářský kroj a udržují se typické lidové zvyky.

Po rozdělení společného státu nabyl Starý Hrozenkov strategického významu jako jeden z nejvýznamějších hraničních přechodů mezi Českou a Slovenskou republikou. (Obec Starý Hrozenkov, © 2015)

Vápenice

Obec Vápenice vznikla jako "kopaničářská osada" náležející ke Starému Hrozenkovu již před rokem 1740. Původní obyvatelé se živili pálením vápna v jednodnových pecích. Jméno Vápenice je odvozeno právě od těchto pecí.

Na svazích Vápenic je v rekreační oblasti Mikulčín vrch několik sjezdovek s lyžařskými vleky, kde je možno provozovat zimní sporty. Nadmořská výška Vápenic je od 360 do 780 m n. m.

V současné době žije ve Vápenicích na rozloze necelých 1100 ha v 65 domech 194 trvale hlášených obyvatel. Mimo to je zde 60 rekreačních chat a chalup. (Obec Vápenice, © 2015)

Vyškovec

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1830. Území obce se nachází na dávné stezce do Uher. Původně vznikla jako kopaničářská osada. Typická je roztroušenost domů a chalup a místo pro obydlí vyhledané v nejvýhodnější poloze pozemků s vazbou na vodu, vyježděné cesty i možnost obsluhy pozemků. Nejtypičtější kopaničářská obec dostala jméno podle kopce Vyškovce. (Obec Vyškovce, © 2015)